

Rechtskundig Weekblad

Vereniging zonder winstgevend doel

Verschijnt elke Zondag

Abonnementsprijs : 400 fr. per jaar

Postcheckrekening N° 3185.22

Beheer en Redactie : Mr René VICTOR, Justitiestraat, 21, Antwerpen

PREVENTIE EN REPRESSIE VAN DE VRUCHTAFDRIJVING

In een van zijn redevoeringen, die men geneigd is steeds opnieuw te lezen, kloeg de heer Procureur-Generaal Cornil, twintig jaar geleden reeds, het jansénisme aan van deze penalisten « qui sont uniquement des jurisconsultes, dans le sens étroit et fâcheux du terme » (1). Deze verwittiging schijnt ietwat te zijn in de wind geslagen door dezen die, onlangs, het onderzoek naar het vraagstuk van de vruchtafdrijving hebben hernomen

Noch de Belgische Unie voor Strafrecht, in 1947 en 1948 (2), noch de Frans-Belgische Dagen van Strafwetenschap, in 1953 (3), hebben in voldoende mate het strafrechtelijk probleem van de vruchtafdrijving beschouwd in dit licht, daar immers het vraagstuk enkel kan bestudeerd worden in functie van het demographisch probleem en de hedendaagse reacties van het maatschappelijk geweten.

Deze twee vergaderingen hebben stellig uitstekende maatregelen voorgesteld om zekere zwakheden te vermijden en bepaalde leemten van het Strafwetboek aan te vullen. Maar het blijkt verantwoord te denken dat zij niet voldoende rekening hebben gehouden, enerzijds soms met spijt (4), anderzijds echter vrijwillig (5), met zekere werkelijkheden, waarvan de ontkenning de gracht verbreedt, welke bestaat tussen de wet en het sociaal geweten.

En nochtans, de repressie, — die toch meer een sociale functie is dan een morele —, moet zich in de eerste plaats steunen op wat is en niet op wat zou behoren te zijn. Het strafrecht kan niet worden opgebouwd in functie van abstracte systemen, morele postulaten, a priori vastgelegd. Volledig aansluitend bij het concrete leven, moet de anticriminele justitie met dit leven evolueren, zich er steeds opnieuw bij aanpassen, vermits het gaat om een bewegende werkelijkheid.

Het probleem van de nataliteit

Vooreerst moet worden vastgesteld of het probleem van de nataliteit, waarvan vanzelfsprekend afhangen — zowel het vraagstuk van de anticonceptionele middelen als dit van de abortieve praktijken, niet op een andere wijze dient beschouwd te worden dan in 1867 of in 1923.

We kunnen enerzijds vaststellen dat de *nationalistische aspiraties* die te lang de stof hebben beheerst (6), naar het achterplan zijn terug gedrongen, ten voordele van meer algemeen menselijke inzichten. Want het is thans mogelijk vast te leggen dat het nationalisme slechts verdedigbaar is in de mate zelf waarop het de mens en de humane lotsbestemming kan dienen.

Anderzijds, wordt thans gemakkelijker aanvaard dat de *godsdienselijke moraal* niet dienen kan als basis van het strafrecht. Er zijn bepaald landen waar verder onderwezen wordt dat het geloof een voldoende remedie betekent (7), maar bij ons — en dat is zeer gelukkig — aarzelen de intellectuele katholieke milieus niet om het vraagstuk van de nataliteit op een meer realistische wijze te beschouwen (8).

Anderzijds nog kan niet worden betwist dat de aangroei van de bevolking, in sommige regionen, van gevolg heeft dat de inwoners van een *economisch en sociaal minimum* onthouden blijven. Reeds Plato en Aristoteles namen aan dat het leven moest worden vermeden daar waar de Staat overbevolking te duchten had (9). Het vraagstuk wordt nog angstwekkender, thans, bv. in Japan, Indië, Malesië (10). En de vooruitgang van de geneeskunde, waardoor het percentage der kindersterfte is gedaald en waarbij de levensduur van de mensen is verlengd, kan de vrees wettigen dat het vraagstuk zich nog in andere gewesten zou stellen.

Uiteindelijk komt het ons voor dat het *kwalitatief aspect* van het demographisch vraagstuk te lang gesmoord werd door het kwantitatief aspect. Kan men volstrekt overtuigd zijn van de menselijke en humaniserende waarde van de meerderheid der kroostrijke gezinnen? Wie kent niet sommige van deze families, waar kinderen geboren worden van debielen, onbezorgden, onwetenden, voor zijn minst dyssocialen?

Wie kent die mensen niet, al dan niet gehuwd, waarvan het klaarblijkelijk is dat zij kinderen ter wereld brengen zonder zich te bekommeren of het zal mogelijk zijn in hun materiële behoeften te voorzien en de morele en sociale opvoeding van deze kinderen te verzekeren? Wie kent niet deze kroostrijke families, waar geen enkele vreugde heerst, verpletterd als ze zijn door moeilijkheden en zorgen en daardoor onbekwaam om een affectief evenwicht te verzekeren en een voldoende sociale belangstelling te scheppen?

En moeten wij ons dan verwonderen over het feit

dat zovele misdadigers uit kroostrijke gezinnen voort-spruiten? (11)

De beperking van de geboorten.

Wij moeten toegeven dat de argumenten, ingeroepen door degenen die een vrijwillige beperking van de geboorten voorstaan, niet van grond onbloeit zijn en niet noodzakelijkerwijze strijdig zijn met de moraal.

De overbevolking kan immers werkelijk zeer ernstige gevaren met zich brengen. De onbeperkte procreatie kan de biopsychische kwaliteit van het ras aantasten. Een te groot aantal kinderen kan de sociale veiligheid en de psychische stabiliteit van de familie belemmeren.

Langs de andere kant kan de vraag gesteld worden of het onredelijk is te denken dat het beter ware de opvoeding te steunen op de zin voor sexuele verantwoordelijkheid dan op het oude « taboe »? En is het verkeerd te denken dat ontucht en prostitutie minder cliënten zouden vinden wanneer de verspreiding van anticonceptionele middelen aan de jongeren zou toelaten vroeger te huwen, op het ogenblik dat physiologisch het huwelijk zich aan hen opdringt, dan wanneer hun zulks zowel economisch als sociaal onmogelijk wordt gemaakt.

Uiteindelijk: Wie zou durven beweren dat het maatschappelijk geweten de néo-malthusiaanse doctrine verwerpt en nog steeds verkeert in het stadium van honderd jaar geleden met zijn zeer strenge normen?

Aldus kan men zich afvragen of de bijvoegingen die de wet van 20 Juni 1923 in het artikel 383 van het Strafwetboek heeft geïntroduceerd, niet te absoluut zijn. Het komt nuttig voor dat een meer nauwkeurige redactie de repressie van de anticonceptionele propaganda zou beperken tot die gevallen die de wetgever in werkelijkheid heeft willen bereiken, tzt. de propaganda, geïnspireerd door een geest van winstbejag of ontucht en de propaganda die een gevaar betekent voor de morele en sociale opvoeding van de jeugd.

Mr. Woeste schijnt in 1913, bij de bespreking van het eerste project van de heer Carton de Wiart het vraagstuk op niet voldoende genuanceerde wijze gesteld te hebben. Hij verwacht passie, lubriciteit en de eenvoudige beperking van de geboorten. Hij begeerde een repressie: « là où l'on découvrira le dessein d'entraver la natalité, de servir les passions, de donner des satisfactions à la lubricité au détriment de la propagande de l'espèce humaine. » Die verwarring is nog steeds niet verdwenen en de wet van 20 Juni 1923 bracht een mengelmoes van aanhitsingen tot abortus, anticonceptionele propaganda en schriften strijdig met de goede zeden (12).

Onze hedendaagse geneesheren, zelfs katholieken, bevelen aan sommigen van hun cliënten, om physiologische of psychologische redenen het gebruik van anticonceptionele middelen aan. Zij spreken daarover vrijuit en tonen de noodzakelijkheid ervan aan. Meerdere regeringen, zoals ten andere Mr. Dumon (13) het heeft in herinnering gebracht, organiseren het onderwijs van *birth-control* en scheppen instellingen om er de afdoende werkwijze van te verzekeren.

Het komt dus voor dat de hervorming van de repressie van de vruchtafdrijving nuttig zou voorafgegaan worden door een herziening van onze teksten en van onze opvattingen betreffende de verspreiding van anticonceptionele middelen. Het inzicht van de wetgever van 1923 is nooit geweest « délits d'opinion » strafbaar te stellen, of doctrines, die men a priori voor subversief zou houden (14). Maar de bewoordingen van

art. 383 van het Strafwetboek zijn dusdanig algemeen wanneer ze de repressie voorzien van de anticonceptionele propaganda, dat ze het gevoel wekken een veroordeling te impliceren van het beginsel zelf van de beperking van de geboorten.

Het probleem van de vruchtafdrijving.

1° De algemene preventie van het delict.

Het wordt meer en meer aangenomen dat het beter is te voorkomen dan te genezen, dat onze pogingen essentieel moeten voor doel hebben het ontstaan zelf van de misdadigheid te beletten (15). Wat betreft de preventie van de vruchtafdrijving, heeft de hr. Deken Bouzat een tabel van de morele, economische en sociale maatregelen opgesteld die zouden kunnen voorzien worden (16), tabel ten andere die meerdere opmerkingen en zelfs aanmerkingen suggereert.

Bij de maatregelen van moreel belang schijnt het noodzakelijk de nadruk te leggen op een meer volledige en serene sexuele opvoeding, vrij van « traumatiserende » verbodsbepalingen en steriele bedreigingen, die haar zo dikwijls karakteriseren. Anderzijds schijnt het onvermijdelijk aan het publiek de ernstige gevaren te doen kennen die de gewone abortieve praktijken met zich brengen (17).

Ten slotte dient een einde gesteld te worden aan dit conformisme waarbij elke ongehuwde moeder een voorwerp wordt van minachting. Het spreekt vanzelf dat het hier niet gaat om een houding die in een zekere zin een goedkeuring of een aanmoediging tot de recidive zou betekenen. Maar een meer werkelijk begrip is wenselijk en een grotere menselijke toenadering, die de « charité en gants blancs » zou vervangen en die meer kwaad dan goed brengt.

Wat betreft de maatregelen van economische orde, is het zeker dat de Staat de verplichting heeft zoveel mogelijk de lasten die op de ouders van kroostrijke gezinnen rusten te verminderen wijl aan de ongehuwde moeder de vergoedingen dienen *toegekend*, noodzakelijk om het kind te onderhouden en op te voeden.

Het is nuttig in sommige gevallen na te gaan welk het gebruik is dat van familiale vergoedingen wordt gemaakt, want het werd spijtig genoeg vastgesteld dat zekere ouders deze vergoedingen niet besteden aan het onderhoud van hun kinderen, en dat zekere vaders van kroostrijke gezinnen vrijwillig het werk verlaten, van oordeel zijnde dat de gezinsvergoedingen voldoende zijn om de hele familie te onderhouden.

Wat betreft de maatregelen van sociale orde, kunnen wij M. Bouzat niet in al zijn suggesties volgen. De clandestiniteit van de bevalling is in België onmogelijk gemaakt door de verplichting de naam van de moeder op te geven bij de geboorteverklaring. Anderzijds schijnt ons het systeem van de « schuif » of van elke andere vorm van verlating van jonge kinderen volstrekt onmenselijk. De verlating van de pasgeborene kan nooit gerechtvaardigd voorkomen, noch voor de moeder, noch voor het kind, en elke positieve oplossing moet de voorkeur genieten boven die handeling van onthouding, dit affectief ontslag.

Uiteindelijk zou, in navolging van de Zwitserse wetgeving (art. 218 van de Fed. Strafwet) als delict moeten beschouwd worden, het feit een zwangere vrouw te verlaten, indien deze ongehuwd is en werkelijk door die verlating in een staat van hulpeloosheid wordt gelaten, daar dergelijke toestanden een rechtstreekse aanleiding kunnen zijn tot abortus.

2° De criminele aard van de vruchtafdrijving.

Onze wetgever heeft de vruchtafdrijving bij de eerste reeks van misdaden en wanbedrijven « tegen de orde der familie en tegen de openbare zedelijkheid » (Hoofdstuk I, titel VII, boek II van het Strafwetboek) gerangschikt. Ware het niet wenselijker dit misdrijf onder te brengen tussen de misdaden en wanbedrijven « tegen de personen » (titel VIII, boek II van het Strafwetboek) ?

Het gebeurt betrekkelijk dikwijls dat de abortus precies wordt uitgevoerd met het inzicht de orde der familie te handhaven, er de goede naam van te behouden. Het gebeurt ten andere even vaak dat de vruchtafdrijving door gehuwde vrouwen wordt bedreven, wanneer deze reeds moeder zijn van meerdere kinderen en slechts tot vruchtafdrijving overgaan t.o.v. de ellendige financiële toestand in dewelke zij zich bevinden. Kan beweerd worden dat dergelijke vruchtafdrijvingen werkelijk tegen de orde der familie of tegen de openbare zedelijkheid gericht zijn ?

De werkelijke basis van de repressie van de vruchtafdrijving is veeleer de bescherming van de persoon, het leven en de fysieke integriteit.

Indien aanvaard wordt dat er « leven » is vanaf het ogenblik der conceptie, dan dient elke abortus beschouwd te worden als een doding (18).

Indien deze stelling verworpen wordt, dan blijven toch de abortieve handelingen een misdrijf tegen de persoon, daar ze immers altijd een gevaar betekenen voor het leven of de gezondheid van de vrouw op dewelke deze handelingen worden toegepast.

Dit is de reden om dewelke meerdere strafwetgevingen abortus beschouwen als een misdrijf tegen het leven of de fysieke integriteit (19).

3° De versterking van de repressie.

Het kan niet worden betwist dat het stelsel vastgelegd in de artikelen 348 tot 353 van de Strafwet leemten vertoont en dikwijls te lankmoedig is. Indien meerdere middelen voorgesteld worden, zijn deze niet steeds vrij van ernstige bezwaren.

Aldus kunnen beschouwd worden als *niet wenselijke middelen* :

— de repressie, in hoofde van de zwangere vrouw, ener poging tot abortus, deze repressie van aard zijnde om affectief de banden tussen moeder en kind aan te tasten;

— de impunitieit die zou worden toegekend aan de geavorteerde bij aanwijzing van degene die de abortus toepaste, elke premie aan de verklikking zijnde criminogeen recht (20);

— de afschaffing van de regelen betreffende de medische geheimhouding met het inzicht de geneesheer te verplichten de abortus, waarvan hij de sporen zou vaststellen, aan te geven; de geneesheer immers zijnde de vertrouwensman van de zieke en niet deze van een misdadiger (21);

— de verzending naar het Hof van Assisen in zake abortus, de beslissingen van deze rechtsmachten, minder beschut zijnde tegen sentimentele invloeden, ofwel op rechtstreekse wraak gericht, ofwel onnodig tot zogezegd « begrijpen » bereid (22);

— de schepping van bijzondere rechtsmachten waar de magistraat zou bijstaan worden door ouders of vertegenwoordigers van familiale verenigingen, daar de uitzonderingsrechtsmacht reeds op zichzelf en de interventie van militerende bijzitters daarenboven, een werkelijk gevaar betekent.

Kunnen, daarentegen, beschouwd worden als *wenselijke maatregelen* :

— de verzwarende van de maatregelen ten laste van degenen die van de abortus, zoals dit ten andere dikwijls het geval is, een ware clandestiene broodwinning maken (23);

— de gelijkstelling van de « studenten in geneeskunde en pharmaceutische wetenschappen » met de « personen die een beroep uitoefenen in verband met de geneeskunde », beroepen, ten overstaan van dewelke de wet een strengere toepassing voorziet (24);

— de oplegging aan beroepsavorteurs, van bijgevoegde repressieve maatregelen zoals de interdictie een bepaald beroep uit te oefenen, de sluiting van hun bedrijf, de publiciteit van beslissingen houdende veroordeling enz. (25);

— de verzwarende van de straffen wanneer de toegepaste handelingen letsels, ziekten of persoonlijke werkonbekwaamheid hebben met zich gebracht (26);

— de kwalificatie van de vruchtafdrijvende handeling als autonoom misdrijf, onafgezien van zijn resultaat of de werkelijkheid van de zwangerschap, met dit voorbehoud nochtans dat het misdrijf niet zou strafbaar zijn in hoofde van de vrouw op dewelke de handeling werd toegepast (27);

4° De verzachting van de repressie.

Criminalisten met naam zoals MM. P. Cornil en M. Ancel stellen de vraag of het niet beter ware af te zien van de strafbaarheid van de vrouw die zich laat avortereren en of dus eenvoudig art. 351 van het Strafwetboek niet zou dienen afgeschaft te worden. Maar de meerderheid van de penalisten schijnt de nochtans pertinente redenen daartoe niet te willen inzien.

Anderzijds echter bestaat er akkoord om af te zien van strafoplegging ten laste van de vrouw die zou gepoogd hebben zich te laten avortereren. Er werd, op dit punt, voorgesteld een onderscheid te maken naargelang de vrouw zich al dan niet tot derden heeft gericht. De ingeroepen redenen zijn niet overtuigend, daar het beroep op derden niet noodzakelijkerwijze een slechter geweten met zich brengt. Immers, de vrouw kan zich tot een derde wenden, eenvoudig omdat zij de middelen, die zij zou dienen aan te wenden, niet kent of omdat zij vreest deze zelf toe te passen, wanneer ze denkt aan de vergissingen of de onhandigheden die ze zou kunnen begaan.

Het is ten andere noodzakelijk vast te stellen dat de ervaring ons leert hoe dikwijls vruchtafdrijvingen worden toegepast in omstandigheden die geen werkelijke antisociale draagwijdte hebben en die dus meest geen ernstige penale maatregelen of interventies vereisen. Het komt ons nuttig voor, wanneer het probleem zonder vooroordeel onderzocht wordt, een wijziging van de wet voor te staan, die zou toelaten aan de rechtbanken hun interventies méér te individualiseren, de sancties vrijwillig te verzachten en zelfs, in bepaalde gevallen, tot een maatregel van gerechtelijke vergiffenis en dus vrijspraak over te gaan. En wij menen niet dat art. 71 of de artikelen 29 vv. van het Strafwetboek, voldoende zijn om deze individualisatie te verzekeren, terwijl wij tevens betwijfelen of de pretoriaanse macht van de magistraat van het parket een voldoende garantie is om een onvermijdelijke en zelfs zeer noodzakelijke filtratie te garanderen.

Sedert lange jaren is het bekend dat de parketten slechts een gering gedeelte van de toegepaste abortussen kennen. Dit stilzwijgen tussen geneesheren en dit soort solidariteit van het sociaal geweten zijn beslist aanduidingen die ons de overtuiging bijbrengen.

dat de bevolking de té grote gestrengheid van de wet niet waardeert. Zeker niet ten overstaan van de vrouw en dan voornamelijk van deze die tot abortus wordt gebracht door omstandigheden, veelal buiten haar wettelijke wil.

Bij de elementen in feite, die zouden kunnen weerhouden worden om een vruchtafdrijving te rechtvaardigen of er de repressie van te milderen, kunnen aldus worden vermeld :

— de therapeutische noodzakelijkheden, die aan een geneesheer opleggen tot abortus over te gaan om het leven van de zwangere vrouw te redden of om haar gezondheid te beschermen (28);

— de economische noodzakelijkheden, die vrouwen er toe aansporen nieuwe bevallingen te vermijden, daar zij niet over de nodige middelen beschikken om op ernstige wijze kinderen groot te brengen;

— de sociale noodzakelijkheden, die zekere vrouwen er toe aanzetten zich te redden uit een toestand die voor hen het levenslange misprijzen en het familiaal of sociaal ostracisme zou medebrengen.

Bij deze redenen kunnen wij deze voegen, die, alhoewel uitzonderlijk, behoren tot de eugeniek: de zwangerschap gevolg van een misdrijf waarvan de vrouw het slachtoffer was, of de gerechtvaardigde wens een ernstige ziekte niet over te leveren.

Vergelijkende nota's in verband met Ibero-Amerikaans strafrecht.

Het vergelijkend recht geeft ons zeer belangrijke aanduidingen ter zake. In de 3° sectie van het verslag dat zij op de Frans-Belgische Dagen voor Strafwetenschap hebben voorgebracht, hebben de hh. Dumon en Van Hoorebeke de algemene tendenzen van de meeste Europese strafwetten (29) en van enkele Anglo-Saxische wetboeken aangeduid.

Het komt ons nuttig voor deze inlichtingen aan te vullen met enkele gegevens geput in de Spaans-Amerikaanse wetboeken, die deze particulariteit vertonen zich te richten tot rechtsonderhorigen van katholiek geloof, doch die uitgaan van fundamenteel totaal verschillende begrippen, nu eens strikt klassiek, dan weer van utilitair-politiek-criminele aard, dan weer uitgesproken positivistisch (30).

1° Vruchtafdrijving wegens therapeutische noodwendigheid.

Zeer vele wetboeken van latijns Amerika ontheffen geneesheren en vroedvrouwen van alle strafrechtelijke verantwoordelijkheid wanneer het gaat om een vrijwillig veroorzaakte abortus, met het oog op een ernstig gevaar voor de zwangere vrouw.

Al deze strafwetboeken vereisen de toestemming van de belanghebbende of van haar echtgenoot, van hare ouders of haar wettelijk vertegenwoordiger. De meeste van deze strafwetten vereisen daarenboven de voorafgaandelijke consultatie, door de behandelende geneesheer, van een of meerdere confraters. Een van deze wetboeken beperkt het voordeel van de grond van rechtvaardiging tot deze abortussen, die binnen de eerste 3 maanden van de zwangerschap worden toegepast.

Er bestaat nochtans een essentieel onderscheid wat betreft de aard van het gevaar die het feit van rechtvaardiging of verschoning met zich brengt.

— In Brazilië (art. 128, I), in Mexico (art. 334), Nicaragua (art. 399, al. 2), Paraguay (art. 352, al. 3), en Venezuela (art. 435, al. 3), wordt de therapeutische abortus slechts aanvaard wanneer deze noodzakelijk om het leven van de zwangere vrouw te redden.

— In Argentinië (art. 86, 1°), in Costa-Rica (art. 199), Cuba (art. 443, a), en Equator (art. 423, 1°), in Peru (art. 163) en in Uruguay (art. 328, 3°) is de abortus bovendien toegelaten indien hij gerechtvaardigd wordt door een ernstig gevaar voor de gezondheid van de zwangere vrouw.

2° De abortus wegens economische noodzaak.

Art. 328, 4° van het Uruguayaanse Strafwetboek, gewijzigd door de Wet n° 9.763 van 24.1.1938, laat aan de rechter toe een vrouw vrij te spreken indien zij voor de abortus redenen had « *de angustia económica* ».

Art. 441, b van het Cubaanse Strafwetboek voor sociaal verweer herleidt zeer ernstig de strafbepalingen ten overstaan van de vrouw die aangespoord werd bij abortus « *por causa de su miseria* ».

3° De abortus wegens maatschappelijk conformisme.

Ongeveer al de Hispano-Amerikaanse wetboeken nemen een zeer verzachtend repressief stelsel in acht voor de vruchtafdrijving gepleegd door de zwangere, niet gehuwde vrouw, met het doel vijandelijke reacties of zelfs maar alleen misprijzen te vermijden. De wettelijke terminologie is uiterst genuanceerd bij de bepaling van deze omstandigheid, die rechtvaardigend of verzachtend kan zijn en waarbij sprake is van « *por ocultar su deshonra* » of « *para salvar el honor* », of « *por encubrir su fragilidad* ».

Eenzijds preciseren bepaalde wetboeken dat het voordeel van de strafvermindering voorbehouden blijft aan vrouwen van goed gedrag (31). Anderzijds, breiden andere wetboeken het voordeel van de omstandigheid uit tot abortus op de echtgenote, de moeder, de dochter, de zuster of een nabij familielid toegepast.

De Columbiaanse wet (art. 389) en de Uruguayaanse (art. 328, 1°) laten aan de rechtbank toe in deze gevallen tot vrijspraak over te gaan. De andere strafwetboeken, zonder te gaan tot een volledige strafopheffing, staan zeer brede verzachtende omstandigheden toe. Aldus Bolivië (art. 517), Chili (art. 344, al. 2), Cuba (art. 441, b), Equator (art. 420, al. 2), Guatémala (art. 305, al. 2) Honduras (art. 411, al. 2), Mexico (art. 332), Nicaragua (art. 400), Panama (art. 330), Paraguay (art. 349, al. 2 en 353), Salvador (art. 366, al. 1) en Venezuela (art. 436).

4° De vruchtafdrijving om eugenische redenen.

Artikel 443, C van het Cubaanse Wetboek voor sociaal verweer ontheft van alle strafrechtelijke verantwoordelijkheid en dienvolgens van alle straftoepassing de vruchtafdrijving gepleegd om de overdracht van een zware ziekte op de foetus te vermijden, ziekte die erfelijk is of besmettelijk.

5° De afdrijving van de foetus bij criminele verwekking van de zwangerschap.

Zekere Ibero-Amerikaanse strafwetboeken laten abortus toe, gepleegd door de vrouw, die zwanger geworden is ten gevolge van een strafbaar feit waarvan zij het slachtoffer werd: verkrachting, ontvoering niet door huwelijk gevolgd, enz.

Aldus het Braziliaanse Strafwetboek (art. 128, II), het Cubaanse Wetboek (art. 443, b), het Mexicaanse (art. 333) en de Uruguayaanse strafwet (art. 328, 2°). Maar hier dient bijzonder vermeld het Argentijnse strafwetboek (art. 86, 2°), en de strafwet van Equador (art. 423, 2°) die, voorzichtigheidshalve, deze grond

van verschoning voorbehouden aan de vrouwen die niet over al hun geestesbekwaamheid beschikken.

S. C. VERSELE,
Rechter in de Rechtbank van eerste aanleg
te Brussel.

(1) CORNIL L.: La mission des magistrats et des avocats dans le domaine du droit pénal. (R.D.P., 1937, p. 53).

(2) GUYAUX L.: Des modifications nécessaires à notre législation sur l'avortement, les moyens abortifs et les moyens anticonceptionnels. (R.D.P., 1946-1947, p. 314).
— GUYAUX L.: La répression de l'avortement. (J. Tr., 1947, p. 241).

— Projet adopté par l'Union Belge de droit pénal, pour la réforme du chapitre I, titre VII, livre II du Code pénal. (R.D.P., 1947-1948, p. 453).

(3) Het debat werd ingeleid door de verslagen van MM. P. BOUZAT, L. DEROBERT, F. DUMON en F. VAN HOOREBEKE en P. MOUREAU. (R.D.P., 1952-1953, pp. 704 tot 794).
— Zie J. Tr., 1953, pp. 331 — en R.D.P. 1952-1953, p. 872 en vlg.

(4) Zie o.m. de tussenkomsten van de hh. ANCEL, P. CORNIL, MAGNIER, PHILONENKO, SCHREVENNS en STANCIU.

(5) Zie o.m. de tussenkomsten van de hh. BONDUE, BOUZAT, DE CANT, GUYAUX en PATIN.

(6) M. BOUZAT heeft op uitstekende wijze aangeduid hoe nationalistische invloed de Franse wetgeving inspireerde. (R.D.P., 1952-1953, p. 704).
— De parlementaire handelingen betreffende onze wet van 20 Juni 1923 getuigen van dezelfde inzichten. Het verslag van de speciale Commissie van de Kamer bevestigt: « Un peuple n'est fort contre les dangers extérieurs et capable d'obtenir son plein développement économique qu'en proportion du capital humain dont il dispose ». (Pas. 1923, p. 356).

(7) In een zeer krachtig rekvisitorium tegen de Staten, die het neomalthusianisme toelaten of die verschonende of verzachtende omstandigheden ter zake abortus toelaten, vermijdt de Eerw. H. J. M. Lopez Riocerezo reële problemen zoveel mogelijk om zich te beperken in de precepten van de godsdienstige moraal. (Criminales de la Paz. - Rev. Escuela de Estudios penitenciarios - Madrid, nr 96, p. 22, Maart 1953).

(8) Aldus heeft de « Société d'Etudes politiques et sociales » bij de beëindiging van een samenspraak op 17-5-1953 aanvaard dat de keuze van het aantal kinderen « relève essentiellement de la responsabilité personnelle des époux » en dat de Staat een klaarblijkelijk recht van tussenkomst heeft « si le bien de la communauté nationale est gravement compromis à cause d'une diminution ou d'un accroissement massif de population ». In de loop van de bespreking had Prof. Mertens de Wilmars gevraagd of de bevolkingsaanwas een ideaal betekende en of de bevolkingsbeperking noodzakelijkerwijze een ramp of een gevaar betekende. (Zie La Relève, 6 Juni 1953 - Famille, 1953, p. 241).

(9) VAN DER MADE R.: Histoire de la répression de l'avortement. (R.D.P., 1947-1948, p. 393).

(10) In het hierboven geciteerd artikel heeft dhr Riocerezo signaleerd dat Japan, dat slechts 60.000.000 inwoners voeden kan, binnen 20 jaar een bevolking van 100.000.000 inwoners tellen zal; dat de ellende in Malezië aan de basis ligt van de anticonceptionele propaganda, die aldaar openlijk wordt gevoerd, en dat het angstwekkend demographisch probleem in Indië de Wereldgezondheidsorganisatie er had toe aangespoord Dr. A. Stone, specialist van de birth-control, ter plaatse zenden.

(11) Deze vaststelling werd gemaakt door criminologen van geheel verschillende nationaliteit, filosofische en wetenschappelijke tendenz. GLUECK Sh.: Five Hundred criminal Careers. (New York, 1939, p. 119) - DE GREEF E.: Introduction à la Criminologie (Bruxelles, 1947, p. 98). HURWITZ St.: Criminology (London, 1952, p. 324). - BOISSON S.: Etude psycho-criminologique de 240 détenus criminels (Rev. Pénit., Paris, 1952, p. 484).

(1) Pas., 1923 p. 354 vv.

(13) DUMON F.: La répression de l'avortement. Section II, 1° (R.D.P., 1952-1953, p. 743).

(14) Cass., 7 December 1931, (Pas., 1932, I, 2).

(15) Het is van belang de aandacht te vestigen, ter zake, op het uitstekend werk dat de heer Advocaat-Generaal C. J. Vanhoudt gewijd heeft aan « Beginselen van sociale criminele prophylaxis » (Brussel 1953, 2 vol.).

(16) BOUZAT P.: Le problème de l'avortement, 2e partie. (R.D.P., 1952-1953, p. 718).

(17) De medico-legale problemen van de abortieve handelingen werden onlangs onderzocht door de heren DEROBERT en HERRMAN, respectievelijk in de « Anales de la Clínica medico-forense de Madrid (T. II, Juni 1953, p. 117) en in de Revue de Criminologie et de police technique (Genève, 1950, I, 52). De beide auteurs wijzen zeer uitvoerig op al de gevaren die abortieve handelingen bieden (kwetsuren, besmettingen, neuro-vegetatieve schokken, enz.). Zie ook de uitstekende criminologische kroniek van dhr P. CANNAT aan vruchtafdrijvers gewijd.

(18) In een arrest van 3-3-1941 (Pas. I, 441) heeft ons Hof van Verbreking beslist dat: « L'avortement est une infraction qui, par les motifs où elle prend sa source et par les résultats qu'elle amène, se rapproche de l'infanticide ». Men raadplege, in verband met de problemen nopens het materieel object van de misdrijven tegen het leven, de recente studie van prof. J. M. STAMPA BRAUN. (An. de derecho pen. y ciencias pen., 1951, fasc. III) en G. BENASSI (La Giustizia penale, 1950, fasc. XI).

(19) DUMON F.: op cit., p. 739 en nota 4.

(20) Medegedeeld werd dat in Nederland de geavorteerde vrouw gewoonlijk niet vervolgd wordt, wijl zij de belangrijkste getuige is tegen de vruchtafdrijver. (Nota onder corr. Antwerpen, 13 Februari 1952, R.W., 1951-1952, col. 1050.)

(21) Op te merken nochtans, artikel 20 van het K.B. van 31 Mei 1885, waarbij elke geneesheer verplicht wordt aan de rechterlijke overheden kennis te geven van de gevallen « qui pourraient donner lieu à une information judiciaire ». Nochtans werd zeer degelijk de toepasbaarheid van die beschikking betwist. (DUMON F.: op cit., p. 756 vo.)

(22) De lankmoedigheid bij bestraffing en het groot aantal vrijspraken door de Hoven van Assisen hebben de Franse wetgever ertoe aangespoord de abortus te correctionaliseren door de wet van 17 Maart 1923.

(23) Zie b.v. artikel 415, al. 2 van het Spaans Wetboek, artikel 317, al. 2 van de Franse Strafwet, artikel 119, 3° van de Fed. Zwitserse Strafwet en artikel 350, al. 3 van het project aanvaard door de Belgische Unie van Strafrecht.

(24) Zie b.v. artikel 317 al. 4 van de Franse Strafwet en artikel 353, al. 1, van het project aanvaard door de Belgische Unie van Strafrecht.

(25) Zie b.v. artikel 417 van de Spaanse Strafwet, art. 317, al. 4 van de Franse Strafwet, artikel 298 van de Nederlandse Strafwet, artikel 555 van de Italiaanse Strafwet en artikel 353, al. 2 en 3 van het project aanvaard door de Belgische Unie van Strafrecht.

(26) Zie b.v. de Franse wet van 28 April 1832 hervormend het artikel 317 van het Strafwetboek, artikel 411 van het Spaans Strafwetboek, artikel 549 van de Italiaanse Strafwet en artikel 352 van het project aanvaard door de Belgische Unie van Strafrecht.

(27) Zie b.v. artikel 411 van de Spaanse Strafwet, artikel 317 van de Franse Strafwet, artikel 550 van de Italiaanse Strafwet en artikel 352 van het project aanvaard door de Belgische Unie van Strafrecht.

(28) HUYNEN S.: Le droit protecteur de la Famille. (J. Tr. 1946, p. 250).

(29) Op te merken nochtans dat, wat Spanje betreft, het verslag steunt op de Strafwet van 1928, vervangen door de Republikeinse wet van 1932, deze laatste gewijzigd in 1944. In zake abortus werd het Spaanse Strafwetboek gewijzigd door de wet van 27-1-1941 (B.O. 2-2-1941), wet waarvan de memorie van toelichting bevestigt dat elke vruchtafdrijving moet gestraft worden.

(30) Zijn wezenlijk klassiek b.v. de Boliviaanse Strafwet van 6-11-1834, de Chileense Wet van 12-11-1874 en de Strafwet van Paraguay van 22-2-1910. Zijn veeleer politiek-transactioneel b.v. de Argentijnse wet van 29-10-1921, het wetboek van Peru van 28-7-1924, dit van Uruguay van 4-12-1933. Zijn integendeele bewust positivistisch de Cubaanse (4-4-1936) en Colombiaanse (14-9-1936) strafwetten.

(31) Deze beschikkingen zijn een voortvloeiende van de Spaanse traditie op penaal gebied. Het Spaanse Strafwetboek beperkt het voordeel van de strafvermindering niet tot de « eerbare » vrouwen doch dit voorbehoud wordt nadrukkelijk door de rechtspraak van het Opperste Hof bekrachtigd. (S. 28-6-1944.)

VLAAMSE JURISTEN,

Abonneert U op het "Rechtskundig Weekblad"

RECHTSPRAAK

HOF VAN VERBREKING

1e Kamer. — 20 November 1953.

Eerste Voorzitter: M. Louveaux.

Raadshere-Verlaggever: M. Vandermerch.
Advocaat-Generaal: M. Janssens de Bisthoven
Advocaten: Mrs Van Leynseele en Resteau.

Arbitrage. — Vonnis, dat de dag bepaalt, waarop een compromis geacht wordt te zijn tot stand gekomen. — Uitvoerbaar verklaard bij voorraad. — Partij legt niet ten uitvoer. — Hoger beroep tegen voormeld vonnis. — De in de artt. 1007 en 1012 Rv. bepaalde termijn van drie maanden is ingegaan op de bij het bestreden vonnis bepaalde dag, doch de loop van die termijn blijft tijdens de gehele duur van het geding in hoger beroep geschorst.

Krachtens de artikelen 1007 en 1012 Rv. duurt de opdracht van scheidslieden, indien het compromis geen ander termijn bepaalt, slechts drie maanden, te rekenen van de dag van het compromis. Het compromis neemt een einde door het verstrijken van die termijn. Hieruit volgt dat behoudens afwijkend beding de in voormelde artikelen bepaalde termijn ingaat op de dag, waarop het compromis is aangegaan of behoorde te worden aangegaan, en dat na het verstrijken daarvan gewezen scheidrechterlijke uitspraak van nul en geen waarde is.

De aan de scheidslieden voor het wijzen van hun beslissingen toegekende termijn kan niet anders worden geschorst dan door een rechtsbeletsel, dat hen in de onmogelijkheid stelt de hun verstrekte opdracht binnen de bepaalde termijn te vervullen.

Zodanig beletsel levert op het hoger beroep, ingesteld tegen het vonnis, waarbij een van partijen is veroordeeld om binnen de acht dagen na de betekening daarvan een akte van compromis te ondertekenen, bij gebreke waarvan het vonnis als compromis zal gelden. Al belet dit hoger beroep niet, dat de in de artikelen 1007 en 1012 Rv. bepaalde termijn ingaat op de bij het vonnis bepaalde dag, schorst het niettemin het lopen van die termijn tijdens de gehele duur van het geding in hoger beroep.

Indien het in hoger beroep bestreden vonnis uitvoerbaar verklaard is bij voorraad niettegenstaande hoger beroep, is de toegelaten tenuitvoerlegging bij voorraad niet verplicht voor de partij, die het vonnis verkregen heeft; de uitvoerbaarheid bij voorraad is voor deze partij een bloot recht, dat zij naar eigen goeddunken al dan niet vermag uit te oefenen. Wanneer zij van dat recht geen gebruik maakt, heeft het ingestelde hoger beroep zijn normale schorsende werking.

De termijn van drie maanden, binnen dewelke de scheidslieden verplicht zijn hun beslissing te wijzen, gaat in op de dag, waarop het compromis volgens het bestreden vonnis geacht wordt te zijn tot stand gekomen, maar de loop daarvan wordt geschorst door het ingestelde hoger beroep tot op de dag van het bevestigend arrest.

N.V. Charbonnage de Helchteren en Zolder t/ Trief V.

Gelet op het bestreden arrest, de 22e November 1951 gewezen door het Hof van Beroep te Luik (1e en 2e Kamer verenigd);

Over het enig middel:

schending van de artikelen 135 (wet van 25 Maart 1841, artikel 20), 457, 1007 en 1012 van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering;

doordat het bestreden arrest, na er op te hebben gewezen dat aanlegster geweigerd had een scheidrechterlijk compromis te ondertekenen en dat de Rechtbank van Eerste Aanleg te Charleroi bij niettegenstaande hoger beroep en zonder borgtocht uitvoerbaar verklaard vonnis van 7 Maart 1941 had beslist dat, indien zij zulks niet deed binnen acht dagen na de betekening van haar beslissing, dezelve als compromis zou gelden en, na er op te hebben gewezen dat, aangezien die betekening de 12e April 1941 heeft plaats gehad en aanlegster er in had volhard het compromis niet te ondertekenen, met dien verstande dat het vonnis als compromis gold, desniettemin heeft beslist om de reden dat aanlegster de 22e April 1941 hoger beroep had ingesteld en hierop steunend, dat dit hoger beroep aan het vonnis zijn bindende kracht deed verliezen en zelfs in principe zijn uitvoerbare kracht, en hierop dat tenuitvoerlegging slechts een recht is ten behoeve van hem aan wie het wordt toegekend, heeft beslist dat tijdens het geding in hoger beroep de driemaandelijke termijn, welke bij de artikelen 1007 en 1012 van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering aan de scheidsmen wordt toegestaan om uitspraak te doen, niet gelopen had;

zulks terwijl het ten aanzien van een niettegenstaande hoger beroep uitvoerbaar verklaard vonnis geen opschortende werking heeft;

en terwijl dat vonnis zijn gezag behoudt en dienvolgens verweerder om reden van de wettelijke termijn de verplichting had de aangelegenheid aan de scheidsmen te onderwerpen binnen die termijn, lopend vanaf de dag waarop het vonnis als compromis gold, zodat, nu hij zulks niet heeft gedaan, de op 27 Februari 1943 gewezen uitspraak buiten de toegestane termijn werd gewezen;

Overwegende dat de Rechtbank van Eerste Aanleg te Charleroi bij vonnis van 7 Maart 1941 aanlegster heeft veroordeeld om binnen de acht dagen na de betekening van het vonnis een compromis te ondertekenen; dat het vonnis voor recht zegt dat, indien aanlegster in gebreke blijft het compromis binnen de toegestane termijn te ondertekenen, het vonnis zal gelden als compromis; dat het dit vonnis bij voorraad uitvoerbaar heeft verklaard niettegenstaande hoger beroep;

Overwegende dat dit vonnis, de 12e April 1941 aanlegster betekend, bevestigd is bij een in kracht van gewijsde gegaan arrest van het Hof van Beroep te Brussel van 3 December 1942; dat verweerder de bij het vonnis van 7 Maart 1941 toegelaten voorlopige tenuitvoerlegging niet heeft bewerkstelligd en de scheidrechterlijke uitspraak op 27 Februari 1943 werd gewezen;

Over het tweede onderdeel:

Overwegende dat het middel aan het bestreden arrest verwijt dat het de beslissing, waarbij het verklaart dat de scheidrechterlijke uitspraak werd gewezen binnen de bij de artikelen 1007 en 1012 van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering gestelde wettelijke termijn van drie maanden, heeft doen steunen op de grond, dat de door de rechter toegelaten voorlopige tenuitvoerlegging een bloot recht is « het-

welk wordt overgelaten aan het oordeel » van de partij, aan wie het is toegekend en hetwelk « voor haar risico blijft », en dat het « omzichtig niet handelen » van die partij geen verval met zich kan brengen;

Overwegende dat luidens de artikelen 1007 en 1012 van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering, wanneer een compromis geen termijn bepaalt, de opdracht der scheidslieden slechts drie maanden duurt vanaf de dag van het compromis af en het compromis een einde neemt door het verstrijken van die termijn; dat hieruit volgt dat behoudens afwijkend beding, de in voormelde artikelen bepaalde termijn ingaat ten dage, waarop het compromis is aangegaan of behoorde te worden aangegaan, en dat de na het verstrijken daarvan gewezen scheidrechterlijke uitspraak van nul en gener waarde is;

Overwegende dat de aan de scheidslieden tot het wijzen van hun beslissing toegekende termijn niet kan worden geschorst dan door een rechtsbeletsel, hetwelk hen in de onmogelijkheid stelt hun opdracht binnen de bepaalde termijn te vervullen;

Overwegende dat het door aanlegster tegen het vonnis van 7 Maart 1941 ingestelde hoger beroep zodanig beletsel uitmaakt; dat, al heeft het niet tot uitwerking gehad de bij de artikelen 1007 en 1012 van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering bepaalde termijn te beletten in te gaan vanaf de bij het vonnis bepaalde datum, het desalniettemin het lopen van die termijn tijdens geheel de duur van het geding in hoger beroep heeft geschorst;

Overwegende dat de bij het vonnis van 7 Maart 1941 toegelaten voorlopige tenuitvoerlegging niet verplicht is voor de partij die haar heeft verzocht en ten behoeve van wie zij is toegestaan; dat zij voor deze partij een bloot recht uitmaakt, hetwelk dezelve naar eigen goedvinden al dan niet vermag uit te oefenen; dat, waar die partij door haar recht van voorlopige tenuitvoerlegging uit te oefenen het rechtsbeletsel wegruimt, hetwelk het lopen van de aan de scheidslieden tot het wijzen van hun uitspraak toegestane termijn verhindert, zij daarentegen die termijn laat bestaan en het mogelijk maakt dat het ingestelde hoger beroep zijn normale schorsende uitwerking heeft, wanneer zij van de voorlopige tenuitvoerlegging afziet door daartoe niets in het werk te stellen;

Overwegende dat het ten deze van weinig belang is, dat het arrest verkeerdelijk beslist heeft, dat de bij de artikelen 1007 en 1012 van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering bepaalde wettelijke termijn pas is ingegaan ten dage van het arrest van 3 December 1942, waarbij het vonnis van 7 Maart 1941 werd bevestigd; dat, vermits de in evengemeld vonnis tot het ondertekenen van het compromis gestelde termijn de 21e April 1941 verstreek, de termijn binnen welke de scheidslieden wettelijk gehouden waren hun beslissing te wijzen op die datum is ingegaan, maar dat het lopen ervan door het op 22 April 1941 ingestelde hoger beroep is geschorst tot met 3 December 1942, datum van het bevestigend arrest; dat de op 27 December 1943 gewezen scheidrechterlijke sententie mitsdien binnen de bij de wet bepaalde termijn gewezen is;

Overwegende dat hieruit volgt dat het tweede onderdeel van het middel niet gegrond is;

Over het eerste onderdeel :

Overwegende dat de grond, welke hieruit wordt afgeleid, dat voorlopige tenuitvoerlegging een bloot recht is ten behoeve van de partij, aan wie zij is toegekend, en het niet handelen van die partij geen verval met zich bracht, volstaat ter rechtvaardiging van het bestreden arrest; dat het eerste onderdeel van het middel

derhalve opkomt tegen een ten overvloede in dat arrest gegeven grond en het gevolglijk niet ontvankelijk is bij gebrek aan belang;

Om die redenen,

Verwerpt de voorziening;

Veroordeelt aanlegster tot de kosten en, nu de voorziening vóór de 15e September 1953 werd betekend, tot vergoeding van 150 fr. jegens verweerder.

HOF VAN VERBREKING

2e Kamer. — 23 November 1953.

Voorzitter : M. Wouters.
Raadsheer-Verslaggever : M. Bareel.
Advocaat-Generaal : M. Mahaux.

Wegenverkeer. — Vervallenverklaring van het recht een voertuig te besturen. — De woorden «rijtuig» en «voertuig» in de desbetreffende wettelijke bepalingen omvatten ook motorloze rijwielen.

De woorden «rijtuig» en «voertuig» in de artikelen 2 en 3 der wet van 1 Augustus 1924 en in de artikelen 9 en 10 van het Wetsbesluit van 14 November 1939 zijn naar de zin van deze wetsbepalingen gelijkbetekenend en algemeen en omvatten dus alle vervoermiddelen te lande, ook de motorloze rijwielen.

De Corte Julius t/ O.M.

Gelet op het bestreden vonnis, de 28e Maart 1953 gewezen door de correctionele Rechtbank te Gent, uitspraak doende in hoger beroep;

Over het enig middel :

schending van artikel 2 der wet van 1 Augustus 1899, gewijzigd door artikel 2 der wet van 1 Augustus 1924; doordat het bestreden vonnis eiser veroordeelt om, spijs de tegen hem uitgesproken vervallenverklaring van het recht een voertuig te besturen, een motorloos rijwiel te hebben bereden;

zulks terwijl het woord «voertuig» de rijwielen niet insluit en het bestreden vonnis uitdrukkelijk had moeten vaststellen, dat het verbod een rijwiel te berijden tegen aanlegger was uitgesproken;

Overwegende dat eiser bij een sedert 23 Juli 1952 in kracht van gewijsde gegane vonnis vervallen verklaard was enerzijds van het recht een voertuig te besturen of een rijdier te geleiden gedurende vier maanden wegens inbreuk op de artikelen 1 en 3 van het Wetsbesluit van 14 November 1939, betreffende de beteugeling van de dronkenschap, en anderzijds van het recht een auto of voertuig of rijdier zelf te geleiden gedurende een maand, op grond van vluchtmisdrijf;

Overwegende dat het bestreden vonnis de beslissing van de Politierichtbank bevestigt, waarbij eiser tot een hoofdgevangenisstraf van acht dagen werd veroordeeld en verder ontzegt verklaard van het recht een voertuig te besturen of een rijdier te geleiden gedurende een periode van tien maanden wegens inbreuk op artikel 2 der wet van 1 Augustus 1924 om de 16e October 1952 te Gent op de openbare weg, terwijl hij was vervallen verklaard van het recht een voertuig te besturen of een rijdier te geleiden, een motorloos rijwiel te hebben bereden;

Overwegende dat de woorden «rijtuig» en «voertuig», in de artikelen 2 en 3 der wet van 1 Augustus 1924 en in de artikelen 3 en 10 van het Wetsbesluit

van 14 November 1939 voorkomende, naar de zin van deze wetsbepalingen synoniem en algemeen zijn en alle vervoermiddelen te lande omvatten, zonder de motorloze rijwielen uit te sluiten;

Dat het middel in rechte faalt;

En overwegende dat de substantiële of op straf van nietigheid voorgeschreven rechtsvormen werden nageleefd en dat de beslissing overeenkomstig de wet is;

Om die redenen,

- Verwerpt de voorziening;
- Veroordeelt eiser tot de kosten.

RAAD VAN STATE

4e Kamer. — 6 Januari 1954.

Zetel: M.M. Vranckx, voorzitter, Mast, Verslaggever en Buch.

Auditoraat: M. Grommen, substituut.

1. **Rechtspleging. — Verzoekschrift. — Vorm. — Fiscaal zegel. (1)**
2. **Rechtspleging. — Verzoekschrift. — Termijnen. (1)**
3. **Administratieve contracten. — Vorming. — Aanbesteding (2 en 3).**
4. **Gemeenten. — Goederen. — Aanbesteding. (2 en 3)**
5. **Provincie. — Bestendige Deputatie. — Voogdij over de ondergeschikte overheden. — Goedkeuring (2 en 3).**
6. **Administratieve akten. — Geldigheid. — Afwendig van macht. (3)**

1. *Uit geen enkele wets- of reglements-bepaling volgt dat het fiscaal zegel op het verzoekschrift moet worden aangebracht binnen de bij artikel 4 van het besluit van de Regent van 23 Augustus 1948 gestelde termijn voor indiening van dit verzoekschrift.*

2. *Het laagste aanbod verleent niet noodzakelijk het recht op de toewijzing.*

Buiten de grenzen van de haar bij artikel 81 van de gemeentewet verleende beoordelingsbevoegdheid is de bestendige deputatie niet getreden, wanneer zij aan de toewijzing door een gemeente van de werken ter installatie van de centrale verwarming in een gemeentegebouw goedkeuring heeft onthouden, op grond dat de door de aannemer aangegane verbintenis, de gewenste verbeteringen op eigen kosten aan te brengen zo de in het bestek vereiste temperatuur niet werd bereikt, onvoldoende is en dat een nieuwe berekening van de verwarmingsoppervlakten der ketels en radiatoren noodzakelijk is.

3. *De verzoekster brengt het bewijs niet dat de weigering van wege de bestendige deputatie de toewijzing goed te keuren er op gericht is de belangen van een firma te bevoorstellen.*

Samenwerkende vennootschap «Oud Huis Joski en Dauge) t/ Bestendige Deputatie Oost-Vlaanderen.

Gezien het verzoekschrift d.d. 17 November 1951;

Overwegende dat het beroep strekt tot de vernietiging van de beslissing d.d. 29 Augustus 1951 waarbij de bestendige deputatie van de provinciale raad van Oost-Vlaanderen weigerde de toewijzing aan verzoekster goed te keuren van de aanbesteding van de installatie voor de centrale verwarming van de Academie van Schone Kunsten te Gent;

Overwegende dat het stadsbestuur te Gent, begin 1951, een openbare aanbesteding uitschreef voor het aanleggen van de installaties voor de centrale verwarming van de Academie van Schone Kunsten; dat het college van burgemeester en schepenen der stad Gent in zitting van 11 Juni 1951, verzoekster aanneemster verklaarde mits de globale som van 1.688.286,02 frank; dat de diensten van het provinciaal bestuur in een nota, d.d. 29 Augustus 1951, gericht aan de bestendige deputatie, er op wezen dat het stadsbestuur zich ten onrechte vergenoegde met de door de aannemers aangegane verbintenis op hun kosten de nodige verbeteringen aan te brengen zo de bij het lastkohier vereiste temperatuur niet werd bereikt; dat deze nota besloot dat een nieuwe berekening van de verwarmingsoppervlakten der ketels en radiatoren zich opdrong en de toewijzing van de werken slechts op grond van deze berekening kon worden goedgekeurd; dat de bestendige deputatie bij de bestreden beslissing weigerde de toewijzing goed te keuren; dat het college van burgemeester en schepenen van de stad Gent bij brief d.d. 20 September 1951 de beslissing van de bestendige deputatie ter kennis bracht van verzoekster;

Overwegende dat de tegenpartij laat gelden dat het beroep verjaard is daar het slechts in December 1951 werd ingesteld;

Overwegende dat het verzoekschrift op 17 November 1951 ter post werd aangetekend; dat het echter door de griffie van de Raad van State werd teruggezonden omdat het van de vereiste fiscale zegels niet was voorzien; dat het verzoekschrift slechts op 6 December 1951 werd teruggezonden; dat uit geen enkele wettelijke of reglementaire bepaling blijkt dat de bij artikel 70 van het besluit van de Regent d.d. 23 Augustus 1948 tot regeling van de rechtspleging voor de afdeling administratie van de Raad van State bedoelde taksen binnen de bij artikel 4 van hetzelfde besluit vastgestelde termijn moeten worden gekweten; dat het beroep rechtsgeldig op 17 November 1951 bij de Raad van State werd ingediend; dat het middel van niet-ontvankelijkheid niet kan weerhouden worden;

Overwegende dat verzoekster laat gelden dat de bestreden beslissing wederrechtelijk is daar het door haar gedane aanbod ten volle aan alle bedingen van het lastkohier voldeed en zij de laagste aanbieder was;

Overwegende dat verzoekster geen schending van het lastkohier inroept; dat het laagste aanbod niet noodzakelijk het recht op de toewijzing verleent; dat verzoekster er zich toe beperkt in zeer algemene termen haar opvatting omtrent de wijze waarop zij de voorwaarden van het lastkohier meende te hebben vervuld, te stellen tegenover de opvatting welke hieromtrent door de tegenpartij wordt gehuldigd; dat, door te oordelen dat de door de aannemer aangegane verbintenis, op eigen kosten de nodige verbeteringen aan te brengen om de bij het lastkohier vereiste temperatuur te bereiken, niet volstond, en dat een nieuwe berekening van de verwarmingsoppervlakten der ketels en radiatoren zich opdrong, de bestendige deputatie niet is getreden buiten de perken van het haar bij artikel 81 der gemeentewet toegerekend appreciatie-recht;

Overwegende dat verzoekster in de tweede plaats aanvoert dat in drie andere gevallen, waarin de aanbesteding door het college werd toegewezen, deze toewijzing niet werd goedgekeurd door de bestendige deputatie en deze de «indruk verwekt dat de onthouding van goedkeuring in de werkelijkheid geenszins bedoeld was om de belangen van het stadsbestuur van Gent te verdedigen maar om een andere bepaalde fir-

ma, die in de onderscheidene aanbestedingen de tweede laagstbiedende was, te bevoordeligen »;

Overwegende dat uit de door verzoekster gedane uiteenzetting blijkt dat in een van de drie door verzoekster bedoelde gevallen (de plaatsing van een installatie voor centrale verwarming in de burelen van de watervoorzieningsdienst te Gent), de beslissing van het college van burgemeester en schepenen te Gent, waarbij haar de werken werden toegewezen, door de bestendige deputatie werd goedgekeurd; dat anderzijds verzoekster, die de naam van de bedoelde firma niet opgeeft en niet formeel staande houdt dat de tegenpartij op de door haar aangeklaagde wijze haar bevoegdheid zou hebben afgewend, geen feiten aanhaalt waaruit zou kunnen worden afgeleid dat er grond bestaat tot verwijzing naar de algemene vergadering van de afdeling administratie van de Raad van State,

Besluit :

Artikel 1. — Het beroep is verworpen.

Artikel 2. — De betaling van het recht van 300 fr., wegens kosten, valt ten laste van verzoekster.

HOF VAN BEROEP TE GENT

3e Kamer. — 5 November 1953.

Voorzitter : M. Van den Abeele.

Raadsheren : M.M. de Walque en Soenens.

Advocaat - generaal : M. Vanhoudt.

Advocaten : Mrs Castille en Verschoore.

Douanen en accijnzen. — Bevoegdheid tot huiszoeking.

Krachtens machtiging van de vrederechter zijn een controleur der Douanen en Accijnzen en bepaalde zijner ondergeschikten bevoegd een huiszoeking te verrichten in de in gebruik van een verdachte zijnde gebouwen en erven.

Krachtens art. 5, § 1 der wet van 31 December 1947 zijn de agenten van het Beheer der Douanen en Accijnzen bevoegd zonder bijstand van wie ook alle gebouwen binnen te treden, die zouden kunnen gebruikt worden als bewaarplaats van tabak.

O. M. en Ministerie van Financiën t/
Lewyllie en Titeka.

Overwegende dat beide verdachten en het Openbaar Ministerie tijdig en regelmatig in hoger beroep gekomen zijn;

Overwegende dat de verdachten de nietigheid opwerpen der huiszoeking, uitgevoerd op 8 Februari 1952 door de ambtenaar der Douanen en Accijnzen, welke aanleiding gaf tot de vaststelling der feiten die als grondslag dienen tot de telastlegging;

dat zij inroepen dat Titeca Odette geen gevolmachtigde vertegenwoordigster van Lewyllie was, zoals in het proces-verbaal der bekeurders vermeld;

Overwegende dat allereerst dient te worden aangestipt dat de heer Vrederechter van het Kanton Ieper op 8 Februari 1952 machtiging verleend had aan de controleur der Douanen en Accijnzen te Menen, Deloge Gaston, en aan vier van zijne ondergeschikten om een huiszoeking te verrichten in de in het gebruik van verdachte zijnde gebouwen en erven;

dat ten andere ingevolge art. 5 par. 1° b der wet van 31 December 1947 de agenten van het Beheer der Douanen en Accijnzen er toe gemachtigd zijn zonder bijstand van wie ook, alle gebouwen binnen te treden die tot depôt van tabak zouden kunnen dienen;

dat het opgeworpen middel aldus elke grondslag mist;

Overwegende dat door het onderzoek en de behandeling der zaak vóór het Hof, de te laste gelegde feiten, zoals beoordeeld en bewezen verklaard door de eerste rechter, bewezen zijn gebleven;

dat de opgelegde straffen rechtmatig voorkomen en dienen te worden gehandhaafd;

Om deze redenen en die van de eerste rechter,

gelet op art. 24 der wet van 15 Juni 1935; 211 van het Wetboek van Strafvordering en de wetsbepalingen in het bestreden vonnis aangehaald en door de heer Voorzitter alhier herhaald;

Het Hof,

rechtdoende op tegenspraak,

Ontvangt de beroepen en, er over beslissende;

Bevestigt het bestreden vonnis in al zijn beschikkingen;

Verwijst verdachten hoofdelijk in de kosten van hoger beroep.

BURGERLIJKE RECHTBANK TE KORTRIJK

1e Kamer. — 22 Januari 1954.

Voorzitter : M. De Necker.

Rechters : M.M. Moerenhout en Dujardin.

O.M. : M. Vergote.

Wettelijke ontzetting. — Daardoor verliest de veroordeelde niet noodzakelijk de uitoefening van de ouderlijke macht en wordt de moeder niet noodzakelijk te dien aanzien in zijn plaats gesteld. — Feitelijke kwestie.

De wettelijke ontzetting is geen straf, doch een burgerlijke onbekwaamheid, door de wet aan zekere veroordelingen verbonden, die krachtens art. 20 W.v.S. van rechtswege intreedt, zelfs indien het veroordeelend vonnis het niet vermeldt.

Zij steunt op de overweging, dat een langdurige hechtenis feitelijk onverenigbaar is met het beheer van een vermogen, zodat de wettelijke toestand met de feitelijke toestand in overeenstemming diende te worden gebracht.

Daarbij heeft de wetgever gewild dat het lot van de meer goeode veroordeelden door het kunnen beschikken over goederen niet gunstiger zou zijn dan dat van behoeftige gestraften.

De wettelijke ontzetting beperkt de bekwaamheid van de veroordeelde slechts binnen de bij de artt. 22 en 23 W. v.S. gestelde grenzen. Zij laat zijn zedelijke rechten onaangetast in zover hij ze feitelijk kan uitoefenen.

De wettelijke ontzetting van de vader heeft mitsdien niet noodzakelijk tot gevolg, dat de moeder ten aanzien van de uitoefening van de ouderlijke macht in zijn plaats wordt gesteld. Dit zou enkel het geval zijn, indien de vader wegens het beroofd zijn van zijn vrijheid in de feitelijke onmogelijkheid mocht verkeren de vaderlijke macht uit te oefenen. In elk voorkomend geval moet de Rechter daarom onderzoeken of de wettelijk ontzette vader al dan niet handelen kan.

Gheysens t/ Provost.

Gezien het verzoekschrift, ingediend door Mter S. Smagghe, licentiaat-pleitbezorger te Kortrijk, na-

mens Gheysens Andrée, echtgenote van Jules Provost, dat strekt tot het bekomen van de machtiging om een lening aan te gaan, namens de minderjarige Nicole Provost, voor een bedrag van 75.000 fr. voor de duur van 10 jaar maximum, dragende een intrest van 6   7 %, met hypothecaire inschrijving op twee woonhuizen, gelegen te Kortrijk, 21 en 23 Beverlaai, waarvan Nicole-Claire-Chantal Provost eigenaarster is ingevolge begiftiging door de vader van de blote eigendom bij akte, verleden voor Notaris Opsomer te Kortrijk dd. 1 October 1941;

Overwegende dat deze lening dienen moet om de belasting op het kapitaal te betalen, waarvan het bedrag volgens schrijven van de Ontvanger der belasting op het kapitaal dd. 25 Juni 1953 61.213,80 fr. groot is;

Overwegende dat verzoekster optreedt als wettelijke vertegenwoordigster van haar minderjarige dochter, gesubstitueerd in de ouderlijke macht in plaats van de vader, wettelijk ontzet ten gevolge van zijn veroordeling bij arrest van het Krijgshof te Gent dd. 1 Maart 1948;

Overwegende dat dit arrest het vonnis bevestigt van de Krijgsraad te Kortrijk dd. 12 October 1946, waarbij de veroordeelde Provost Jules in staat van wettelijke ontzetting werd verklaard voor de duur zijner straf en eeuwigdurend ontzet van de rechten, bepaald in art. 31 W.v.S.;

Overwegende dat art. 31 W.v.S. ten deze geen toepassing vindt;

Overwegende dat de wettelijke ontzetting geen straf is, maar wel een burgerlijke onbekwaamheid, door de wet gehecht aan zekere veroordelingen, zodat zij krachtens art. 20 W.v.S. van rechtswege opgelopen wordt, zelfs indien het vonnis van veroordeling het niet vermeldt;

Dat zij steunt op de overweging, dat een langdurige hechtenis in feite onvereenigbaar voorkomt met het beheer van een vermogen, zodat de wettelijke toestand met de feitelijke toestand in overeenstemming diende gebracht te worden;

Dat daarbij de Wetgever gewild heeft dat het beschikken over goederen geen onderscheid zou kunnen veroorzaken tussen zwaar veroordeelden, waardoor het lot van de meer gegoeden zou verlicht worden;

Overwegende dat de wettelijke ontzetting of interdictie de bekwaamheid van veroordeelden slechts beperkt binnen de bij de artt. 22 en 23 W.v.S. gestelde grenzen;

Overwegende dat zij de zedelijke rechten van de veroordeelde onaangetast laat, in zover de veroordeelde deze feitelijk uitoefenen kan;

Overwegende dat het dus onjuist is te beweren, dat de wettelijke ontzetting van de vader noodzakelijk tot gevolg heeft, dat de moeder in zijn plaats wordt gesteld voor de uitoefening van het ouderlijk gezag;

Dat dit maar gebeuren zal in zover de vader feitelijk onbekwaam is wegens beroving van zijn vrijheid de vaderlijke macht uit te oefenen; zodat in ieder geval door de rechter zal moeten onderzocht worden of de vader handelen kan al dan niet;

Overwegende dat dit zo waar is, dat art. 31-5° bepaalt dat de van de in deze wettelijke bepaling genoemde rechten vervallen veroordeelde bekwaam blijft om voogd of curator te worden van zijn eigen kinderen;

Overwegende dat verzoekster niet bewijst dat de vader, Provost Jules, nog opgesloten is en in feite niet bij machte is zijn dochter Nicole in rechte te vertegenwoordigen;

Dat daarenboven luidens de wet van 11 Januari 1954 « de wettelijke ontzetting geschorst is, terwijl de veroordeelde in vrijheid is krachtens een vrijlatingsbevel, dat niet ingetrokken werd »;

Overwegende dat verzoekster dus haar hoedanigheid niet bewijst om in rechte op te treden voor haar minderjarige dochter Provost Nicole;

Om deze redenen,

De Rechtbank, gezien het gelijkkluidend advies van de Heer H. Vergote, Substituut-Procureur des Konings; Verklaart de vordering niet ontvankelijk; Verwijst verzoekster in de kosten.

BURGERLIJKE RECHTBANK TE LEUVEN

28 Januari 1953.

Voorzitter : M. Meulemans.

Rechters : M.M. Helleputte en Deviaene.

Advocaten : Mrs Legrand en Tielemans.

Registratie- en vennootschapsrecht. — Eenheid van de Administratie van Financiën. — Betekenis van het woord « kapitaal » in art. 126 Wetboek van Registratierechten. — Kapitaalsverhoging door toevoeging van reserves. — Later besluit tot uitkering van het kapitaal aan de aandeelhouders. — Kapitaalsvermindering. — In voormeld artikel bepaald vast recht alleen van toepassing op het bedrag van de werkelijk verrichte inbrengsten. — Heffing van het in artikel 87 bepaalde evenredig recht op het bedrag der reserves.

Blijkens het in art. 289 van het Wetboek van Registratierechten neergelegde beginsel van de eenheid der administratie maken alle akten, stukken, registers, documenten en inlichtingen, die zich in het bezit bevinden der onderscheiden diensten, een fiscaal geheel uit, dat ter beschikking staat van de met het vaststellen of innen der belastingen belaste ambtenaren.

In art. 126 van het Wetboek van Registratierechten, dat de heffing van een vast recht bepaalt voor de kapitaalsvermindering moet het woord « kapitaal » worden opgevat in zijn juridische zin, d.w.z. als het onder de passiva van de balans op te nemen bedrag teneinde de netto-inbrengsten aan te wijzen, door vennoten bij de oprichting of in de loop van het bestaan der vennootschap verricht.

Hieruit volgt dat, wanneer het oprichtingskapitaal van een vennootschap in de loop van haar bestaan wordt verhoogd niet door nieuwe inbrengsten maar door bijvoeging van reserves of door een boekhoudkundige bewerking, waarbij de oorspronkelijke inbrengsten worden gerevaloriseerd volgens een nieuwe waardemaat en nadien het aldus verhoogde, zogenaamde kapitaal aan de aandeelhouders uitgekeerd wordt, het in voormeld art. 126 bepaalde vast recht enkel geheven wordt op het oprichtingskapitaal.

Het verschil tussen het gerevaloriseerde kapitaal en het oprichtingskapitaal, zijnde in werkelijkheid een uitkering uit de bijzondere reserve, d.w.z. uit winst der vennootschap, is onderworpen aan de bij artikel 87 van meergenoemde wet bepaalde heffing van een evenredig recht van 0,50 ten honderd. Immers het besluit van de algemene vergadering tot uitkering van dat verschil heeft al de aandeelhouders tot schuldeisers van de vennootschap gemaakt. Het proces-verbaal der vergadering vormt een volwaardige titel van een verbintenis tot betaling ener geldsom en kan niet worden beschouwd

als een loutere uitvoeringsakte van de geregistreerde statuten.

N. V. Compagne des Produits Lacoons t./Belgische Staat (Registratie en Domeinen)

Overwegende dat de vordering ontvankelijk is, hetgeen trouwens niet wordt betwist;

Overwegende dat zij ertoe strekt verweerder bij vonnis uitvoerbaar bij voorraad te doen veroordelen tot terugbetaling aan aanlegster van een hoofdsom van 49.850 frank wegens te veel geïnde registratierechten, vermeerderd met de gerechtelijke intresten en de kosten;

Overwegende dat de algemene vergadering van de aanleggende vennootschap, welke opgericht werd op 25 Augustus 1930 met een volgestort kapitaal van 3.500.000 frank, dat op 16 April 1938 gebracht werd op 6.000.000 frank door bijvoeging ener som van 2.500.000 frank, genomen uit de bijzondere reserve — op 30 Juli 1949 krachtens de bepalingen van artikel 72 van het Koninklijk Besluit de dato 30 November 1935 tot samenschakeling van de wetten op de handelsvennootschappen, besliste het maatschappelijk kapitaal terug te betalen tot beloop van 7.210.000 frank en daarenboven de reeds belaste reserves uit te betalen tot beloop van 2.700.000 frank, welke beide bewerkingen ten goede kwamen aan de nieuwe maatschappelijke aandelen bij het omwisselen der oude aandelenbewijzen;

Overwegende dat het P. V. dezer vergadering van de hand van notaris Davidts te Werchter op 12 Augustus 1949 geboekt werd door de ontvanger van de Registratie en Domeinen te Haacht, boek 84, blad 27, vak 3, tegen inning ener som van 50.000 frank, zijnde het recht van 0,50 ten honderd, voorzien bij artikel 87 van het Koninklijk Besluit de dato 20 November 1939 houdende het Wetboek der registratie-, hypotheek- en griffierechten, op het terugbetaald en uitgekeerd kapitaal van 10.000.000 frank;

Overwegende dat volgens aanlegster de beslissing van haar algemene vergadering geen schuldverbintenissen van geldsommen, onderworpen aan het recht van 0,50 ten honderd, behelst, doch uitsluitend een kapitaalsvermindering, krachtens artikel 126 van gemeld wetboek onderworpen aan een vast recht van 150 frank;

Overwegende dat als besluit van de onderhandelingen tussen partijen verweerder de stelling van aanlegster heeft aanvaard, enkel wat betreft de terugbetaling van het kapitaal bij de oprichting, zijnde 3.500.000 frank; dat zij haar derhalve een som van 17.634 frank heeft terugbetaald krachtens ministeriële beslissing de dato 24 December 1951, zijnde het bedrag geheven op voormeld kapitaal (17.500 fr.), verminderd met het vast recht (150 fr.) en verhoogd met de wettelijke intresten aan 4,5% vanaf de datum der dagvaarding;

Overwegende dat aanlegster dienvolgens haar vordering heeft verminderd tot de terugbetaling ener hoofdsom van 37.500 frank, verhoogd met de wettelijke intresten vanaf de datum der niet-verschuldigde betaling, de gerechtelijke intresten en de kosten; dat zij klaarblijkelijk een materiële vergissing bij haar berekening heeft begaan, daar de eventueel door verweerder verschuldigde terugbetaling enkel betrof een kapitaal van 6.500.000 frank in plaats van 7.500.000 frank en dienvolgens slechts 32.500 frank in hoofdsom kon bedragen;

Overwegende dat verweerder aanvoert dat de kapitaalsvermindering enkel betreft het kapitaal bij de

oprichting, zijnde 3.500.000 frank; dat hij die mening doet steunen op inlichtingen, ingewonnen bij het Bestuur der Rechtstreekse Belastingen, waaruit blijkt dat aanlegster het bedrag 7.210.000 frank van het terugbetaald kapitaal bekomen heeft door het gerevalueerd aanvangskapitaal te vermenigvuldigen met het coëfficiënt 2,06;

Overwegende dat aanlegster vergeefs aan verweerder het recht ontzegt dergelijke inlichtingen in te winnen en aan te wenden; dat dit recht immers steunt op artikel 289 van het Wetboek der Registratierechten, hetwelk het principe huldigt, dat de Administratie één is, hoewel in verscheidene sectoren onderverdeeld, door het feit dat al haar agenten afhangen van de Minister van Financiën, die hun activiteit coördineert en ze beveelt; dat hieruit verder dient te worden afgeleid dat alle akten, stukken, registers, documenten en inlichtingen, in het bezit der onderscheidene diensten, één fiscaal patrimonium uitmaken ter beschikking van de Staatsbeambten, met het vaststellen of het innen der belastingen belast (Cfr. art. 289, lid 1 Wb. Reg.; Hauchamps et Gothot « Code des droits d'enregistrement » II, art. 289, nrs 1, 2, 18 en 20; Emile et Freddy Conin, « Commentaire du Code des Droits d'Enregistrement, de Greffe et d'Hypothèque » édition 1941 T. II nr 1218);

Overwegende dat aanlegster derhalve eveneens ten onrechte beweert, dat verweerder gebonden is door de termen van de akte van 1949, gezien de teksten het beginsel verkondigen dat het registreren ener akte de Staat recht geeft op belasting der werkelijke waarde en over de wettelijk voltrokken rechtshandeling zonder door de bewoording gebonden te zijn (Wb. van Reg. hoofdstukken X en XI nopens de bewijsmiddelen, het tekort in de waardering, de bewimpeling en de veinzing);

Overwegende dienvolgens dat moet worden nagegaan in hoever de akte van 1949 een kapitaalsvermindering inhoudt; dat de beantwoording van deze vraag afhangt van de betekenis, welke aan het woord « kapitaal », voorkomend in artikel 126, dat de kapitaalsvermindering tarifeert, dient te worden gegeven;

Overwegende dat de auteurs het vrij eens zijn om te verklaren dat ter zake, evenals in artikel 122, het sociaal kapitaal in zijn juridische zin wordt bedoeld, zijnde een abstract begrip, een op het passief van de balans te brengen bedrag ten einde het nettobedrag der inbrengsten, door de vennoten bij de oprichting of in de loop van het bestaan der vennootschap verricht, aan te wijzen (cfr. art. 122 lid 4, Wb. Reg., Verslag aan de Koning, Commentaar op art. 129, Genin, Op.cit. T. II nr 1233);

Overwegende dat in het licht van deze definitie beschouwd, het vast recht van 150 frank, bij artikel 126 voorzien, zeker niet toepasselijk is op het bedrag van 7.210.000 frank, in de akte van 1949 als basis van de kapitaalsvermindering voorkomend, aangezien het verschil tussen dit bedrag en dit bij de oprichting niet werd bereikt bij middel van latere nieuwe inbrengsten, doch enkel door een loutere comptabiliteitsbewerking, waarbij de waardemaat van de aanvankelijke inbrengsten door een nieuwe werd vervangen (cfr. vonnis Burgerlijke Rechtbank Dendermonde 26 Juni 1931 in Pas. 1931 III, 180);

Overwegende dat het in 1949 bestaande nominaal kapitaal van 6.000.000 frank evenmin als basis kan worden aangenomen; dat het volstaat de wijze, waarop dit kapitaal werd samengesteld, na te gaan om zich ervan te overtuigen;

Overwegende immers dat in 1938 een som van 2.500.000 frank bij het gestorte kapitaal van 3.500.000

frank werd gevoegd; dat deze som luidens akte de dato 16 April 1938 werd geput uit een gedeelte der bijzondere reserve zonder uitgifte van nieuwe aandelen; dat dit bijvoeglijk kapitaal dus evenmin de vrucht is van latere nieuwe inbrengsten, daar de reserves bij definitie samengesteld zijn uit de zuivere winsten der vennootschap om deze laatste bestand te maken tegen eventuele latere verliezen (cfr. o.m. Fredericq «Beginnelsen van het Belgisch Handelsrecht», Deel II blz. 482 nr 895);

Overwegende dat verweerder dan ook met recht aanvoert dat de vermindering onderworpen aan het vast recht van 150 frank, zich enkel heeft uitgestrekt over een bedrag van 3.500.000 frank, zijnde het gedeelte van het maatschappelijk kapitaal, dat bij middel van inbrengsten werd samengesteld;

Overwegende dat dient te worden opgemerkt dat de akte van 1949, voor zover ze een kapitaalsvermindering inhoudt in de beperkende hierboven uiteengezette zin, uitsluitend aan het bedoeld vast recht is onderworpen;

Overwegende immers dat, zo deze akte op dit punt voor de vennoten overeenkomstig het gemeen recht de titel uitmaakt van een schuldvorderingsrecht op geldsommen ten laste van de vennootschap, zij nochtans een bijzonder getarifeerde overeenkomst inhoudt, waarvan de onderscheidene elementen wegens onderlinge afhankelijkheid in de zin van artikel 14 van het Wetboek der Registratie een cumulatie van rechten uitsluiten (Verslag aan de Koning, commentaar op art. 14; Hauchamps et Gothot, op. cit. T.I., art. 14, nr 4 en T. II art. 126 nr 8; Genin, op. cit. edit. 1940, T.I. nr 309 in fine);

Overwegende dat de overige bepalingen van de omstreden akte de dato 30 Juli 1949 — terugbetaling van het verschil tussen het gerevaloriseerd kapitaal (7.210.000 fr.) het kapitaal bij de oprichting (3.500.000 fr.), zijnde 3.710.000 frank en uitkering van 2.790.000 frank uit de bijzondere reserve, zijnde in totaal 6.500.000 frank — wel degelijk aanleiding gaven tot heffing van het evenredig recht van 0,50 ten honderd, voorzien in artikel 27 van het Wetboek der Registratierechten;

Overwegende vooreerst dat om de hierboven uiteengezette redenen deze beschikkingen onafhankelijk staan van de doorgevoerde kapitaalsvermindering, vermits zij ondanks het feit dat ze bedongen werden tussen dezelfde partijen en voorkomen in dezelfde akte, abstrakt en juridisch beschouwd, een afzonderlijk contract uitmaken (art. 15 Wb. Reg., Genin, op. cit. T. I nr 313);

Overwegende dat deze laatste beschikkingen zich naar wezen hierin differentiëren van de voorgaande, dat zij de vennoten niet louter terug in het bezit stellen van hun oorspronkelijk maatschappelijk aandeel, doch ze verrijkt; dat deze vaststelling evengoed geldt voor de terugbetaling der som van 3.710.000 frank, waar de verrijking weliswaar slechts nominaal is, als voor de uitkering der som van 2.790.000 frank, waarbij het bij definitie om winstverdelingen gaat;

Overwegende dat deze beschikkingen ongetwijfeld aanleiding geven tot heffing van het schuldverbintenisrecht; dat immers vanaf het ogenblik, dat de algemene vergadering ze trof, al de aandeelhouders schuldeisers van de vennootschap zijn geworden; dat dit aldus voor hen ontstane recht een verworven recht is, dat niemand meer bij machte is ze te ontnemen; dat het proces-verbaal der vergadering een volwaardige titel van een geldsommenverbintenis vormt en niet meer kan beschouwd worden als een loutere uitvoeringsakte van de geregistreerde statu-

ten; (cfr. Verslag aan de Koning, commentaar op art. 12 en 13, Genin, op. cit. T. II nr 1190 en 1235; Resteau, *Traité des Sociétés anonymes* T. III nr 1537); Overwegende ten slotte dat er geen tegenstrijdigheid bestaat, zoals aanlegster meent, tussen deze heffing en het feit dat de registratie van de balans ener vennootschap, eveneens door de algemene vergadering beslist en een eventuele dividendverdeling inhoudende, slechts aanleiding geeft tot het heffen van een vast recht;

Overwegende inderdaad dat het evenredig recht, voorzien bij artikel 27 van het Wetboek der Registratierechten, ter zake geheven werd op een notariaal proces-verbaal, waarvan het voorwerp erin bestond de beslissing te acteren van het rechtsverband tussen vennootschap en vennoten ontstaan, terwijl de balansrekeningen geen regelmatige heffingstitel vormen luidens het principe, dat de akten op de minuten, brevetten of originelen worden geregistreerd (cfr. art. lid 1 Wb. Reg., Genin, op. cit. T. II nr 1120 in fine en 1196);

Om deze redenen,

De Rechtbank,

Alle verdere of strijdige besluiten als ongegrond afwijzende;

Verklaart de vordering ontvankelijk, doch ongegrond;

Wijst aanlegster er dienvolgens van af met verwijzing tot de kosten;

Verklaart dit vonnis uitvoerbaar bij voorraad, niet-teenstaande de aanwending van enig rechtsmiddel en zonder borgstelling.

BURGERLIJKE RECHTBANK TE ANTWERPEN

1e Kamer bis. — 3 December 1953.

Voorzitter: M. Bossijns.

Rechters: M.M. Cornette en Verhoeven.

Advocaten: Mrs. Jacobs en Peeters.

Huwelijk. — De in art. 214 b. lid 2, B.W. bedoelde machtiging kan zelfs verleend worden gedurende een scheidingsprocedure na het nemen van voorlopige maatregelen en ook na de uitgesproken scheiding tussen de echtgenoten, indien er minderjarige kinderen zijn.

De in artikel 214 b, lid 2, B.W. bedoelde machtiging doet voor de verzoekster geen enkele vordering ontstaan, doch is enkel een rechterlijke machtiging ten behoeve van het gemeenschappelijk gezin.

De bedoeling van de wetgever is geweest aan de vrederechter toe te laten maatregelen te nemen ter bescherming van het «gemeenschappelijk gezin» voor het geval, dat een der echtgenoten in gebreke blijft bij te dragen in het onderhoud daarvan.

Wat de echtgenoten betreft, is de verplichting tot samenwooning wettelijk geschorst, zodra voorlopige maatregelen zijn genomen met aanwijzing van een afzonderlijk verblijf; er bestaat dan geen huishouden, m.a.w. geen gemeenschappelijk gezin meer, zodat in dat geval artikel 214 b, lid 2, B.W. niet meer toepasselijk kan zijn. Zulks geldt nog te meer na de eindspraak van scheiding tussen de echtgenoten.

Wat de minderjarige kinderen betreft, die tot het gezin behoren, kan de in artikel 214 b, lid 2, B.W. bedoelde machtiging daarentegen steeds worden verleend zelfs na het nemen van voorlopige maatregelen met aanwijzing van een afzonderlijk verblijf en ook

zels na een definitief uitgesproken scheiding, daar voor de kinderen en hun opvoeding het gezin steeds blijft voortbestaan.

In geval van de aanwezigheid van minderjarige kinderen komt de in artikel 214 b, lid 2, bedoelde machtiging echter slechts in aanmerking op voorwaarde, dat de kinderen aan een der echtgenoten zijn toevertrouwd; de machtiging kan dan worden verleend niet alleen voor de ten behoeve van de kinderen voorziene bedragen, maar ook voor die ten behoeve van de echtgenoot, aan wie de kinderen zijn toevertrouwd.

Claus t/ Van der Auwera.

Gezien de stukken van het geding o.m. :

het in regelmatige vorm voorgebrachte vonnis, waartegen beroep, gewezen door de heer Vrederechter van het Derde Kanton der Stad Antwerpen, op 12 Maart 1953;

Overwegende dat de ontvankelijkheid van het tijdig en in behoorlijke vorm ingestelde hoger beroep niet wordt betwist;

Overwegende dat de machtiging, voorzien bij artikel 214 b, lid 2, van het Burgerlijk Wetboek, geen enkele vordering schept voor de verzoekster, maar enkel het karakter heeft van een rechterlijke machtiging, verleend ten behoeve van het gemeenschappelijke gezin (Verbr. 6-6-1946, Pas. 1946, I, 236, « un simple mandat de justice conféré dans l'intérêt du ménage commun. »);

Overwegende dat de bedoeling van de Wetgever ongetwijfeld is geweest de Vrederechter toe te laten op een weliswaar tamelijk uitzonderlijke, maar dan toch zeer doeltreffende en bijzonder snelle wijze op te treden ter bescherming van het « gemeenschappelijk gezin » tegen de tekortkomingen vanwege een der echtelingen om bij te dragen in het onderhoud daarvan;

Overwegende dat deze bedoeling genoegzaam blijkt uit de termen zelf van de wet van 20 Juli 1932 en meer bepaald uit de aard van bedoelde maatregel zelf, uit de wijze waarop hij kan worden aangevraagd (d.i. : zels bij mondeling verzoek, artikel 214 c); alsmede de wijze, waarop hij kan worden uitgevaardigd (nml. zels uitvoerbaar op de minuut, artikel 214 c); en verder uitgevoerd (beperkte termijnen van verzet en hoger beroep, artikel 214 d en 214 c); (en ambtshalve kennisgeving door de Griffie, artikel 214 g);

Overwegende dat bedoelde rechterlijke machtiging enkel kan worden verzocht door diegene der echtelingen, die blijkt geeft van zijn wil het gemeenschappelijk gezin in stand te houden, terwijl anderzijds de bewezen tekortkoming van de kant van de andere echteling enkel dient te betreffen zijn verplichting bij te dragen in het onderhoud van het gemeenschappelijk gezin, zoals bepaald in artikel 214 b, lid 1;

Overwegende dat — wat de echtelingen betreft — vanaf het verlenen van voorlopige maatregelen met vaststelling van afzonderlijk verblijf de verplichting tot samenwonen wettelijk is geschorst en er dus ten opzichte der echtelingen geen huishouden of m.a.w. geen gemeenschappelijk gezin meer bestaat, en in dit geval artikel 214 b, lid 2, niet meer toepasselijk kan zijn; (zie Vonnis Vredegerecht Mechelen-Zuid, 30 October 1952, R.W. 1952-1953, kol. 900, met talrijke nota's en verwijzingen en o.a. Burg. Rechtb. Gent, 29 Juni 1938, R.W. 1938-1939, kol. 655, al. 9);

Overwegende dat dit a fortiori het geval is na de eindbeslissing van scheiding (zie het hierboven aangehaalde Arrest Verbr., 6 Juni 1946);

Overwegende echter dat — voor wat de minderjarige kinderen betreft — die in het gezin aanwezig zijn, de

machtiging, voorzien bij artikel 214 b, lid 2, steeds kan worden verleend, zels na het nemen van voorlopige maatregelen met vaststelling van afzonderlijk verblijf en ook zels na een definitief uitgesproken scheiding, vermits voor deze kinderen en hun opvoeding het gezin steeds blijft voortbestaan;

Overwegende dat in geval van de aanwezigheid van minderjarige kinderen de maatregel echter slechts in aanmerking kan komen op voorwaarde, dat de kinderen aan één der echtelingen zijn toevertrouwd, maar dat de machtiging dan kan worden verleend niet alleen voor de bedragen, voorzien voor de kinderen, maar ook voor die voor de echteling, aan wie de kinderen zijn toevertrouwd;

Overwegende dat in casu bij bevel dd. 30 December 1952 van de heer Voorzitter der Rechtbank van Eerste Aanleg, zitting houdende te Antwerpen, in Kortgeding, bevestigd bij Arrest van het Hof van Beroep, 3e Kamer A, dd. 1 Juli 1953, waarvan regelmatige fotocopye voorgebracht, de voorlopige maatregelen werden bepaald en waarbij het enig minderjarig kind aan geïntimeerde werd toevertrouwd;

Om deze redenen,

De Rechtbank,

Rechtdoende in hoger beroep en op tegenspraak;

Alle verdere en strijdige besluiten verwerpende;

Na erover beraadslaagd te hebben;

Ontvangt het hoger beroep;

Verklaart het ongegrond;

Bevestigt dienvolgens het vonnis a quo in al zijn beschikkingen;

Veroordeelt appelland tot de kosten van het hoger beroep.

BURGERLIJKE RECHTBANK TE GENT

1e Kamer. — 16 December 1953.

Voorzitter : M. Steyaert.

Rechters : M.M. Serck en Temmerman.

Advocaten : Mrs Dauwe en Standaert.

1. **Bewijs. — Bewijskracht van door strafrechter op burgerlijke vordering gewezen uitspraak slechts binnen de door art. 1351 B.W. gestelde perken.**

2. **Onrechtmatige daad. — Geneesheer. — Het niet verricht hebben van een noodzakelijke operatie. — Niet bewezen oorzakelijk verband.**

1. *De beslissing, uitgesproken door een strafrechter op een terzelfdertijd als de strafvordering ingestelde burgerlijke vordering, heeft slechts het gezag van gewijsde binnen de bij artikel 1351 B.W. gestelde perken. Die beslissing bezit derhalve geen gezag van gewijsde jegens iemand, die niet partij was in de zaak, waarin de beslissing werd gewezen.*

2. *Daar niet vaststaat dat het slachtoffer zich zou onderworpen hebben aan een pijnlijke operatie, staat het oorzakelijk verband tussen het beweerde verzuim van de geneesheer en de beweerde schade niet vast.*

Van Hyfte t/ D. R.

Overwegende dat naar aanleiding van zekere geweldadaden, waaraan hij zich op 27 October 1948 schuldig heeft gemaakt, de eiser bij arresten van het Hof van Beroep te Gent dd. 3 December 1949 en 2 Juni 1950 veroordeeld werd om aan Philemon Van Hyfte, die

zich burgerlijke partij gesteld had, ten principale te betalen de som van 127.950,33 frank, zijnde de 2/3 van de door hem geleden schade, welke bepaald was op de gezamenlijke som van 191.926 frank, daarin begrepen 140.291 frank wegens bestendige werkonbekwaamheid;

Overwegende dat de eiser aanvoert dat de verweerder aan Philemon Van Hyfte de vereiste zorgen niet heeft toegediend in dier voege, dat deze laatste de bestendige werkonbekwaamheid, waarmede hij behept is, nooit zou hebben ondergaan, had de verweerder hem naar behoren behandeld; dat hij de verweerder voor de aldus gepleegde beroepsfout aansprakelijk houdt en hem mitsdien de terugbetaling vordert van de 2/3 van hogervermelde schadepost, te weten de som van 93.528 frank;

Overwegende dat de eiser reeds voor het Strafgerecht had opgeworpen dat de verweerder het slachtoffer niet behoorlijk had verzorgd, meer bepaald dat hij nagelaten had dadelijk na het plaatsen en het verwijderen van het gipsverband een radiografie te nemen of te laten nemen van de gekwetste arm, wat hij hem nu nog steeds verwijt, en daaruit had afgeleid dat hij voor de schadelijke gevolgen van die wanprestatie van de behandelende geneesheer niet behoefde in te staan;

Overwegende dat het Hof bij de beoordeling van de door de burgerlijke partij gevorderde vergoeding verklaard heeft « dat niet bewezen is dat de behandelende » geneesheer enigszins schuld heeft aan het gebrek » aan coaptatie tussen de fragmenten van de radius- » breuk; dat bijaldien hij door een Röntgenopname » deze toestand had vastgesteld, deze slechts kon ver- » holpen worden door een heelkundige bewerking, » waarin het slachtoffer had dienen toe te stemmen; » dat niet uitgemaakt is dat Van Hyfte Philemon zich » andermaal aan een pijnlijke bewerking zou hebben » onderworpen », dat, hiervan uitgaande, het Hof besloten heeft dat de bestendige werkonbekwaamheid in aanmerking moest komen voor de bepaling van de door de eiser te dragen schadeloosstelling en niet als een zeker gevolg van een gebrekkige geneeskundige behandeling mocht worden aangezien;

Overwegende dat ten onrechte de verweerder opwerpt dat, uitgaande van een strafgerecht, die beslissing ook jegens de derden en dus jegens hem zelf het gezag van rechterlijk gewijsde heeft;

Overwegende immers dat de ingeroepen beslissing wel is waar uitgaat van een strafgerecht, dat echter uitspraak deed op een burgerlijke vordering, ingesteld terzelfdertijd als de publieke vordering; dat dergelijke beslissing slechts het gezag van het gewijsde kan hebben binnen de perken, gesteld door artikel 1351 van het B. W. (Brussel, 5 Juni 1935, Rev. Gén. Ass. Resp. 1936, n° 2218; Ber. Luik, 26 Mei 1937, ibid 1939, n° 3043);

Overwegende nu de verweerder geen partij was in de zaak waaromtrent de ingeroepen beslissing werd uitgesproken, zij ook, overeenkomstig artikel 1351 B. W., jegens hem het gezag van het gewijsde niet heeft;

Overwegende echter, dat, zelfs indien men met de eiser aanneemt dat de verweerder een beroepsfout heeft gepleegd door geen Röntgenopnamen te doen waar zij aangewezen waren, zijn verantwoordelijkheid nochtans ter zake niet is bewezen;

dat inderdaad de toestand van zijn patiënt alleszins slechts door een pijnlijke heelkundige operatie kon verholpen worden, waarin het allerminst is bewezen dat laatstgenoemde, die enkele dagen na de opgelopen schade reeds werkte, zou toegestemd hebben;

Overwegende dat derhalve het oorzakelijk verband tussen de aangewreven fout en de beweerdte schade in

elk geval niet vaststaat, weshalve de eis als ongegrond behoort te worden afgewezen;

Op die gronden,

De Rechtbank :

Alle andere conclusies van de hand wijzende,
Verwerpt de opgeworpen exceptio rei judicatae;
Wijst de eis af als ongegrond;
Veroordeelt de eiser in de kosten.

RECHTBANK VAN KOOPHANDEL TE KORTRIJK

26 September 1953.

Voorzitter : M. Van Lerberghe.
Referendaris : M. Vandekerckhove.
Advocaten : Mrs Gits en Roelandts.

Faillissement. — Faillietverklaring van iemand, die koopman geweest is doch het niet meer is. — Betekenis van het begrip « opgehouden hebben te betalen ». Eén schuldeiser voldoende.

Iemand, die geen handel meer drijft, kan failliet worden verklaard, indien hij heeft opgehouden te betalen op een tijdstip, dat hij nog koopman was (art. 437, lid 2 Fw.).

Om failliet te kunnen worden verklaard moet de schuldenaar koopman zijn of geweest zijn gedurende de zes maanden, die het vonnis van faillietverklaring voorafgaan (art. 437, lid 2, i.v.m. art. 442, lid 3, Fw.).

Het opgehouden hebben handelaar te zijn moet volledig, werkelijk en oprecht zijn. De vroegere koopman, wiens faillissement wordt aangevraagd moet zulks bewijzen.

De toestand van het opgehouden hebben te betalen, staat niet gelijk met het onvermogen om te betalen of met de ontoereikendheid van 's schuldenaars vermogen om daaruit alle opeisbare schulden te voldoen; in feite moeten er één of meer onvoldane schuldeisers zijn, die opeisbare vorderingen hebben. Eén schuldeiser is voor faillietverklaring voldoende.

Lagae t/ Mr. Roelandts qq. en Sieux.

Overwegende dat het verzet, behoorlijk gemotiveerd en tijdig ingesteld, ontvankelijk is, hetgeen overigens niet wordt betwist;

Overwegende dat elke koopman, die ophoudt te betalen en wiens krediet aan het wankelen is gebracht, in staat van faillissement verkeert, dat verder diegene die geen handel meer drijft, failliet kan worden verklaard, indien hij heeft opgehouden te betalen op een tijdstip, dat hij nog koopman was (art. 437 faillissementswet);

Overwegende dat opposant, die ingeschreven is in het handelsregister, zichzelf in de verzetakte handelaar noemt, regelmatig vóór deze Rechtbank gedaagd werd zonder ooit zijn beroep te ontkennen, geen ander beroep heeft, herhaaldelijk in de Moniteur van de wegens wanbetaling geprotesteerde aanvaarde wissels vermeld wordt en in de inventarisakte van art. 486 Fw. zich als handelaar-makelaar uitgeeft, ook nu nog niet betwist dat hij vóór meer dan 6 maanden handelaar was;

Overwegende dat inderdaad onmisbare voorwaarde

om failliet te worden verklaard is : handelaar zijn of geweest zijn gedurende de 6 maanden, die het vonnis van faillietverklaring voorafgaan (art. 437, 2e lid i.v.m. art. 442, 3e lid Fw ;

Overwegende dat opposant thans aanvoert sinds meer dan 6 maanden, d.i. sinds einde 1952 geen handelaar meer te zijn ;

Overwegende dat dit ophouden, daar opposant handelaar was, volledig, werkelijk en oprecht moet zijn (Fredericq, T. VII, pag. 76 nota 2 en 3) en enigermate uit iets moet blijken ;

dat hier de regel geldt dat iedere partij een deel van de bewijslast draagt, want wanneer opposant tot 1953 handelaar was, bestaat het normale vermoeden, door alle de boven aangehaalde feiten versterkt, dat hij handelaar bleef en moet hij ten minste op enige wijze aantonen, dat hij werkelijk met dit beroep begin 1953 ophield, hetgeen opposant ten deze niet doet ;

dat integendeel opposant in het P. V. van inventaris, opgemaakt overeenkomstig art. 468 Fw., bekend makelaar te zijn in vlas, stro, kolen, zenders enz. ;

dat dergelijke bekentenis, opgenomen in een gerechtelijke inventaris, tegen opposant geldt tot nadrukkelijk bewijs van het tegendeel (R.P.D.B. V° Inventaire nr 370 en analogisch 374) ;

dat opposant in de verzetakte zich als handelaar uitgeeft, zijn handelsregister niet heeft laten schrappen binnen de 2 maanden na de verandering (art. 5 wet van 9 Maart 1929) ;

dat hij nog op 11 Maart 1953 door de Rechtbank van Ieper, rechtdoende in zaken van koophandel, veroordeeld werd zonder verzet van zijnentwege ;

dat op 22 April 1953 een bevel is betekend, uitgaande van de N. V. Atlantic Oil in uitvoering van een vonnis van de Rechtbank van Koophandel te Antwerpen, andermaal zonder verzet van opposant ;

Overwegende dat opposant aldus niet enkel tot einde 1952, maar ook naderhand makelaar is gebleven ;

Overwegende dat de toestand van het opgehouden hebben te betalen inderdaad niet gelijkstaat met onvermogen of onmacht om te betalen of met ontoereikendheid van het vermogen om daaruit alle opeisbare schulden te voldoen, maar betekent dat er in feite een of meer onbevredigde schuldeisers bestaan, die alle recht op betaling hebben, maar die in strijd met de maatschappelijke of de handelsgewoonten door de schuldenaar niet betaald worden, feit dat zich hier met alle duidelijkheid voordoet ;

Overwegende dat de omstandigheid als zou er slechts één schuldeiser in dit geval zijn volgens vaste rechtsleer en rechtspraak in ons recht geen beletsel is voor faillietverklaring ;

dat echter de N. V. Atlantic Oil voor 4.180 fr. hoofdsom, de P.V.B.A. Etabl. Mol Gebroeders voor 4.460 fr. hoofdsom en de N. V. l'Abeille voor 17.145 fr. hoofdsom schuldeiser zijn ;

Overwegende dat van het zagezegd aanbod van gereede betaling in de gehele loop van de procedure niets terechtkomt ;

Overwegende dat de kredietwaardigheid van opposant werkelijk geschokt is ;

dat immers het feit, dat hij heeft opgehouden te betalen, uit dit geschokt krediet voortvloeit, vermits opposant niet in staat is voldoende vertrouwen bij derden te wekken opdat zij hem het geld zouden voorschieten of lenen tot betaling van de schulden die hij behoort te betalen ;

Overwegende dat in die omstandigheden het verzet ongegrond is ;

Om deze redenen,

De rechtbank, alle andere besluiten afwijzend ;

Ontvangt het verzet, maar verklaart het ongegrond en bekrachtigt het bestreden vonnis in al zijn beschikkingen ; kosten van het verzet ten laste van opposant ;

Verklaart het vonnis uitvoerbaar bij voorraad, niet-tegenstaande elke voorziening en zonder borgstelling ;

RECHTBANK VAN KOOPHANDEL TE ANTWERPEN

3e Kamer. — 6 Januari 1954.

Voorzitter : M. A. Moris.

Referendaris : M. J. Van Caenegem.

Advocaten : Mrs Decuypere, Claes en Impens.

Borgtocht. — De schuldeiser heeft niet het recht buiten medeweten van de borg de hoofdschuldenaar aan te spreken. — Ontslag van de borg uit zijn verplichtingen.

Waar de borg zich verbindt om de verbintenis van de schuldenaar te voldoen, indien deze niet zelf daaraan voldoet, spreekt het vanzelf dat de borg op zijn beurt rechten kan doen gelden, zo tegen de schuldeiser als tegen de hoofdschuldenaar.

Waar de verplichting van de borg haar oorsprong vindt in het in gebreke blijven van de schuldenaar, moet de borg van dat in gebreke blijven worden in kennis gesteld door de schuldenaar of zelfs door de schuldeiser ten einde in de gelegenheid te worden gesteld hetzij de op zich genomen verplichtingen na te komen, hetzij na voldoening zijner verplichting als gesubrogeerde van de schuldeiser zelf tegen de schuldenaar op te treden.

Ondanks het feit, dat de borgtocht een ondergeschikt karakter heeft, kan de schuldeiser de borg aanspreken alvorens tegen de hoofdschuldenaar zelf op te treden, nl. wanneer de schuld opeisbaar is geworden.

Aangenomen moet worden dat de schuldeiser niet het recht heeft de hoofdschuldenaar zonder kennisgeving aan of medeweten van de borg aan te spreken; anders zou de borg immers door een buiten zijn weten optreden van de schuldeiser in de onmogelijkheid kunnen gesteld worden naderhand het hem toekomende subrogatierecht uit te oefenen, o.m. wanneer de schuldenaar door het optreden van de schuldeiser onvermogen mocht zijn geworden; zulks zou dan ook een krenking van de rechten van de borg betekenen.

Daar de indeplaatsstelling de voorwaarde is, welke de borg stelt om de verbintenis aan te gaan, is het normaal en billijk dat hij van elke verplichting wordt ontslagen, zo hij door schuld of eenvoudige nalatigheid van de schuldeiser in de onmogelijkheid wordt gesteld in diens plaats te treden (artikel 2037 B.W.).

Centrale Leenkas voor Bewerktuiging t/
Van Puybroeck, Peeraer en p.v.b.a. Frigoral.

Aangezien de vordering strekt — nadat tweede gedaagde zal zijn gemachtigd door eerste gedaagde of bij gebreke daarvan door de Rechtbank — tot hoofdelijke veroordeling van de drie gedaagden, om aan verzoekster te betalen de som van 32.091 frank met de overeengekomen intresten van 6 % van 12 Maart 1953

af tot de volledige afbetaling; dit alles bij wijze van achterstallige betaling, verschuldigd wegens toekenning aan eerste en tweede gedaagde van een krediet van 36.000 frank tegen een rente van 6 %, terugbetaalbaar in maandelijkse afkortingen van 600 frank, vervallende elke 15e der maand en aanvang nemend op 15 Januari 1948; kredietverlening, tegenover dewelke eerste en tweede gedaagden hun handelszaak in pand gaven bij akte van lening van 31 December 1947, doch waarop slechts een bedrag van 5.779,40 frank (zijnde de afkortingen van het jaar 1948 + intresten op de hoofdsom) werd afbetaald, zodat nog verschuldigd blijft de som van 28.800 frank, vermeerderd met de intresten tot op 12 Maart 1952 of 3.848 frank, enerzijds te verminderen met het saldo van de opbrengst van de verkoop dd. 11 Februari 1952, zijnde 4.450 frank, en anderzijds te vermeerderen met de inmiddels ontstane kosten van briefwisseling, aanmaning bij deurwaarders-exploot, beslag van 12 Februari 1951, verzoekschrift aan de Voorzitter der Rechtbank van Koophandel, betekening van het verzoekschrift dd. 26 April 1950, de betekening van het bevel dd. 16 Juni 1950, het verzet tegen de betaling dd. 31 Augustus 1951 en het ereloon van de raadsman, — ten gezamenlijken bedrage van 3.893 frank, zijnde in het geheel 28.800 + 3.848 + 3.893 — 4.450 = 32.091 frank — bij welke kredietverlening derde gedaagde, p.v.b.a. Frigoral zich tevens hoofdelijk en ondeelbaar borg stelde tot zekerheid van de betaling, zo van de hoofdsom als van de intresten en alle mogelijke daaruit voortspruitende kosten;

Aangezien eerste en tweede gedaagde zich tegenover de ingestelde vordering eenvoudig beperken tot de verklaring, dat zij inderdaad het thans gevorderde bedrag verschuldigd blijven, doch dat zij totaal onbegoed zijn en derhalve in de onmogelijkheid hun schuld te voldoen;

Aangezien derde gedaagde tegenover de ingestelde vordering aanvoert :

1) dat deze tegen haar niet ontvankelijk is om reden dat volgens de bewoordingen van het exploit op rechtsingang zelf de drie verwerende partijen op volkomen gelijke voet, nl. hoofdelijk, gedagvaard worden om zich te horen veroordelen tot de betaling van een bedrag van 32.091 frank + intresten en kosten, terwijl geen enkele vermelding in de slotsom der dagvaarding toelaat enig onderscheid te maken tussen de verschillende verweerders, tegen wie de actie gevoerd wordt en dus moet worden vermoed dat alle verweerders zonder meer hoofdelijke schuldenaars zijn;

dat echter in strijd met dit vermoeden eerste en tweede gedaagde de hoofdschuldenaars zijn van verzoekster, terwijl derde gedaagde slechts optreedt als hoofdelijke borg en de rechtspositie van deze laatste ten opzichte van de hoofdschuldenaars heel verschillend is van de rechtspositie van hoofdelijke medeschuldenaars onderling; in achtgenomen dat waar de verbintenis van de borg wel hetzelfde voorwerp heeft als de verbintenis van de hoofdschuldenaar, de borg niettemin een derde blijft, volkomen onderscheiden van de schuldenaar zelf;

dat inderdaad de borgstelling als essentieel en kenmerkend karakter heeft dat ze van ondergeschikte aard is, zelfs zo het een hoofdelijke borg geldt, vermits het beding van hoofdelijkheid enkel het wegvallen van het voorrecht van uitwinning ten gevolge heeft;

dat op grond van deze beschouwingen de vordering, zoals zij gesteld is, enkel ontvankelijk is tegenover de hoofdschuldenaars, vermits derde gedaagde geen hoofdelijke medeschuldenaar is, terwijl zij evenmin kan worden veroordeeld als hoofdelijke borg om reden

dat zulks niet is gevorderd, daar de Rechtbank in dit geval ten behoeve van derde gedaagde de indeplaatsstelling in alle rechten van de oorspronkelijke schuldeiseres zouden voorbehouden en in dit geval op buiten twijfel «extra petita» zou uitspraak doen;

2) dat de vordering ten aanzien van haar in elk geval ongegrond is en zulks volgt èn uit de feitelijke omstandigheden der zaak èn uit de daarbij behorende juridische beschouwingen;

3) dat inderdaad ter beoordeling van het thans ahangige geschil vooral de aandacht dient te worden gevestigd op de omstandigheden, waarin de borgstelling tot stand kwam en tevens op de manier, waarop verzoekster het recht van de borg totaal heeft miskend; dat immers, waar derde gedaagde in Maart 1947 aan eerste gedaagde een koelkast van 45.000 frank verkocht, betaalbaar 20 % bij de aankoop en het saldo bij middel van financiering door de S.V. Centrale Leenkas voor bewerktuiging en waar de leveringstermijn was gesteld geworden op 6 weken (dit om reden dat verzoekster zelf verklaard had dat het krediet binnen de zes weken zou in orde zijn) verzoekster derde gedaagde zonder enig nieuws liet, ofschoon de leveringstermijn ten einde liep en derde gedaagde tot levering gehouden was, om slechts op het einde van het jaar 1947 te laten weten dat het haar niet mogelijk was krediet toe te staan dan tegen borgstelling; hetgeen het gevolg had, dat derde gedaagde door het feit dat eerste gedaagde geen borg kon vinden, zich genoodzakt zag zich zelf borg te stellen onder de door verzoekster opgedrongen voorwaarden;

4) dat dan ook in Januari 1948 de lening met borgstelling tot stand kwam en eerste gedaagde aanvangelijke zijn voorziene afbetalingen deed, zodat derde gedaagde terecht mocht menen dat alles in orde was;

dat zij evenwel in Mei 1949 van verzoekster een brief ontving met mededeling, dat deze laatste zich zich zou genoodzaakt zien op haar beroep te doen om tot de vereffening over te gaan, zo eerste gedaagde de door hem aangegane verplichtingen niet mocht nakomen; brief, die tot onmiddellijk gevolg had dat derde gedaagde naar de toestand informeerde van eerste gedaagde, die op zijn beurt stellig beloofde te zullen betalen;

5) dat derde gedaagde van dat ogenblik af niets meer heeft gehoord hetzij van verzoekster, hetzij van eerste en tweede gedaagde, om plots drie jaren nadien door verzoekster, die inmiddels de hoofdschuldenaars op dwaze wijze insolvent had gemaakt als borg aangesproken te worden;

6) dat het optreden en de houding van verzoekster de rechten van derde gedaagde ten zeerste heeft gekrenkt en misleid, vermits eerstgenoemde derde gedaagde volledig om de tuin heeft geleid door o.m. derde gedaagde nooit te verwittigen van het ingebreke blijven van eerste en tweede gedaagde en door de door haar gewaarborgde goederen op werkelijke dwaze wijze te verkopen;

dat zulks zeer zeker niet ware geschied, had verzoekster — zoals het haar plicht was en zoals derde gedaagde daartoe gerechtigd was — haar in de tegen eerste en tweede gedaagde ingestelde vordering betrokken, om reden dat derde gedaagde dan de gelegenheid zou gehad hebben zelf deze schuld te kwijten door o.m. de bedoelde koelkast zelf terug te kopen en ze dan tweedehands opnieuw te verkopen;

7) dat in deze omstandigheden maar bezwaarlijk kan worden aangenomen dat verzoekster te goeder trouw heeft gehandeld en op zijn minst moet worden aanvaard, dat zij in strijd met artikel 1134, lid 3, B. W. is opgetreden;

dat bovendien verzoekster op werkelijke roekeloze en tergende wijze de rechten van derde gedaagde heeft gekrenkt, nl. door te handelen of er eenvoudig geen borg bestond;

8) dat inderdaad de rechten van de borg beschermd worden door artikel 2037 B. W., waarbij bepaald wordt dat de borg van zijn verplichtingen ontslagen is, zo hij door toedoen van de schudeiser zelf niet meer in diens rechten, hypotheeken en voorrechten kon treden (De Page, T. VI, n° 877 d en e, p. 863);

9) dat ten deze voormeld artikel 2037 B. W. onbetwistbaar van toepassing is, vermits door het optreden van verzoekster de rechten of zekerheden van de hoofdschuldenaars verloren zijn gegaan of ten minste verminderd en dat dienvolgens derde gedaagde ernstig nadeel heeft geleden (het is niet van belang na te gaan of deze handeling een positieve fout uitmaakt, dan wel slechts een onvoorzichtigheid of nalatigheid); dat inderdaad verzoekster geheel het vermogen van de hoofdschuldenaar op onverantwoordelijke wijze heeft doen verloren gaan zonder zich in het minst om de belangen van de borg te bekommeren;

10) dat ten slotte bijkomend dient te worden opgemerkt dat de in de dagvaarding gedetailleerde bedragen grotendeels onjuist en daarenboven ontstellend overdreven zijn, als men in acht neemt ten eerste dat derde gedaagde nooit een bedrag van 36.000 frank van verzoekster ontvangen heeft, doch enkel 32.700 frank; ten tweede dat verzoekster van deurwaarder De Laet niet 4.450 frank, doch wel 4.550 frank heeft ontvangen; ten derde dat verzoekster geen recht heeft om na dagvaarding nog overeengekomen intresten in rekening te brengen, doch zich moet beperken tot de wettelijke intresten; ten vierde dat het in strijd met de wet is het ereloon van de advocaat ten laste te leggen van de tegenpartij, te meer daar deze geen gerechtskosten uitmaken; ten vijfde dat het in rekening gebrachte port van 12 frank voor aangetekende brieven meer dan het dubbel bedraagt van de toentertijd geldende portkosten en daarenboven deze kosten niet kunnen of mogen in rekening gebracht om reden dat een aangetekend schrijven geen daad van vervolging of uitvoering is; en ten zesde dat ten slotte ook de aanmaning dd. 24 Maart, door verzoekster aan eerste gedaagde gericht, geen daad van vervolging of van tenuitvoerlegging is en de daarmede verband houdende kosten derhalve niet mogen in rekening gebracht;

Aangezien verzoekster te dien aanzien aanvoert :

1) dat de vordering ook ten overstaan van derde gedaagde onbetwistbaar ontvankelijk is, vermits in tegenstelling met gedaagdes bewering de grond, waarop een eis dient te steunen, steeds moeten worden gezocht in het motiverend en niet in beschikkend gedeelte van de vordering, zodat in casu derde gedaagde niet kan ontkennen door de dagvaarding zelf geweten te hebben dat tegen haar hoofdelijke veroordeling wordt gevorderd op grond van hoofdelijke borgstelling en er derhalve geen sprake kan zijn van hetgeen ze noemt « uitspraak doen ultra petita »;

2) dat de vordering onbetwistbaar gegrond is en derde gedaagde zeer ten onrechte de feitelijke omstandigheden van het ontstaan der overeenkomst evenals het optreden van verzoekster onjuist voorstelt;

dat inderdaad in werkelijkheid eerste en tweede gedaagden bij verzoekster een krediet aanvroegen om bij derde gedaagde ene koelkast te kunnen kopen en dan met bedoeld krediet de koopsom te betalen, zodat, nog aangenomen dat derde gedaagde een leveringstermijn van 6 weken heeft bedongen, zij tegenover haar kopers niet kan verplicht zijn te leveren, zolang haar kopers

niet betalen of de verzekering geven dat verzoekster zou betalen (artikel 1612 B. W.), zodat het geen zin heeft te willen doen geloven, dat verzoekster haar wegens het niet in orde zijn der levering zou verplicht hebben zelf borg te staan voor de kopers;

dat derhalve het feit dat derde gedaagde in de verkoopakte zelf bedong dat mocht betaald worden na de levering, niet in het nadeel van verzoekster kan of mag geïnterpreteerd worden en zeker geen nadelige gevolgen voor haar mag hebben;

3) dat men zich vruchteloos afvraagt waarin de gedragingen van verzoekster foutief geweest zijn en waarin de kwade trouw gelegen is, vermits verzoekster derde gedaagde nooit om de tuin heeft geleid, daar zij op 5 Mei 1949 twee brieven aan derde gedaagde deed toekomen, waarbij deze ervan verwittigd werd ten eerste dat, zo eerste gedaagde niet aan zijn verplichtingen voldeed, op haar beroep zou worden gedaan, en ten tweede dat, zo eerste gedaagde niet betaalde, zij zou vervolgd worden;

dat derhalve het de plicht van derde gedaagde was — die door deze brieven wist dat eerste en tweede gedaagde niet aan hun verplichting voldeden — ter vrijwaring van haar rechten zich niet te beperken tot het enkel nemen van inlichtingen bij eerste gedaagde zelf nopens de stand der zaken, doch zich te wenden tot verzoekster zelf;

4) dat waar derde gedaagde door de voornoemde brieven van 4 en 5 Mei 1949 op de hoogte van de toestand gebracht was en waar zij zich sindsdien van elke verdere informatie onthield, zonder dat haar nochtans sindsdien ooit gemeld werd dat eerste gedaagde aan zijn verplichtingen voldeed, deze fout aan derde gedaagde zelf te wijten is, vermits waar de verplichtingen bij borgstelling door de wet voorzien en geregeld worden, nergens wordt bepaald dat de schuldenaar de verplichting heeft de borg te verwittigen;

5) dat het niet opgaat vanwege derde gedaagde te willen doen aanvaarden dat verzoekster op ongehoorde en beledigende wijze het patrimonium van eerste gedaagde zou hebben doen verloren gaan, vermits niet uit het oog mag verloren dat eerste gedaagde, alhoewel hij aan zijn verplichtingen niet voldeed, uitsluitend bekwaam tot 12 Maart 1951 en eerst dan beslag gelegd werd, terwijl men zich mag afvragen of dit uitsluitend van aard kan zijn om de borg van zijn verplichting te ontslaan (welke vraag door artikel 2039 B. W. ontkennen wordt beantwoord);

6) dat het vanwege derde gedaagde al evenmin ernstig is te beweren, dat de tegeldemaking van het pand niet regelmatig zou geschied zijn, vermits op 12 Maart 1951 beslag werd gelegd en de Voorzitter der Rechtbank de heer Meys op 19 Mei 1951 aanstelde om het pand te verkopen, welke laatste zich toen tot deurwaarder Meganck wendde;

7) dat het al evenmin ernstig voorkomt te beweren dat het pand op willekeurige wijze is te gelde gemaakt, vermits waar de deurwaarder een aanbod kreeg van 12.000 frank, de raadsman van verzoekster gemeend heeft hierop niet te kunnen ingaan, om reden dat dit bod hem te gering scheen; dat de raadsman van verzoekster bij brief van 11 Juni 1951 ten overvloede aan de deurwaarder voorstelt prijs te vragen aan Frigoral, doch eerste gedaagde op 9 Augustus 1951 mededeelt, dat een ander schuldenaar beslag heeft gelegd en gaat verkopen (het is dan ook deze laatste die door deurwaarder De Laet verkocht);

8) dat uiteindelijk deze verkoop in zijn geheel 9.405 frank opbracht en aan verzoekster is ten goede gekomen, doch dat niet mag uit het oog worden verloren dat hiervan vooraf de bevoorrechte gerechtskosten moesten worden afgehouden;

9) dat derhalve — aangezien de echtelingen een bedrag van 36.000 frank leenden, waarop zij slechts 7.200 frank betaalden, op het ogenblik der dagvaarding een intrest van 3.848 frank verschuldigd was, dat de verkoop van het pand een netto van 4.550 frank opbracht en de onkosten 3.893 frank beliepen — op dit ogenblik nog verschuldigd blijft de som van 36.000 — 7.200 — 4.550 + 3.848 + 3.893 = 32.091 frank;

10) dat uiteindelijk de bijkomende opwerpingen van derde gedaagde ter zake niet in aanmerking kunnen worden genomen, vermits niet uit het oog mag verloren ten eerste dat wel degelijk 36.000 frank werd geleend en het feit dat eerste gedaagde hiermede intresten en onkosten betaalde, niets aan het bedrag der lening wijzigt; ten tweede verzoekster gerechtigd blijft de overeengekomen intresten van 6 % op te vorderen tot op het ogenblik der algehele betaling (Rép. prat. d. dr. belge, V^o, Obligations, n° 873, al. 3); ten derde het ereloon van de advocaat begrepen is onder de kosten, voorzien in artikel 15 van de akte van schuldbekentenis, waarvan derde gedaagde vóór de ondertekening kennis heeft gehad; en ten vierde in het aangerekend bedrag van het port der briefwisseling ook de waarde van de arbeid en het papier dient te worden begrepen;

Aangezien eerste en tweede gedaagde toegegeven hebben de gevorderde bedragen verschuldigd te zijn en derhalve tot de betaling ervan gehouden zijn;

I. Over de door derde gedaagde opgeworpen niet-ontvankelijkheid :

Aangezien derde gedaagde ten onrechte en vruchteloos de niet-ontvankelijkheid der tegen hem ingestelde vordering opwerpt met de bewering, dat verzoekster van haar de hoofdelijke veroordeling vordert samen met de eerste en tweede gedaagde en derhalve ten onrechte wordt vooropgesteld dat derde gedaagde tegenover verzoekster op dezelfde voet staat als de twee eerste gedaagden;

dat inderdaad de dagvaarding in haar motivering voldoende duidelijk aangeeft, dat de veroordeling van derde gedaagde enkel gevorderd wordt op grond van hoofdelijke borgstelling, zodat, waar mogelijk de gebruikte bewoordingen gebrekkig de vordering uitdrukken, de vordering als dusdanig niet als gevolg heeft dat derde gedaagde onwetend is gebleven omtrent de grond van de ingestelde eis en derhalve het inleidend exploit uit dien hoofde rechtsgeldig en ontvankelijk dient te worden verklaard;

dat in dezelfde omstandigheden mag worden aangenomen dat de toewijzing van de in de dagvaarding omschreven vordering geen beslissing « ultra petita » zou opleveren;

II. Over de al dan niet gegrondheid der vordering :

Aangezien nu de borg zich bij de borgstelling, die een consensuele eenzijdige en bijkomende overeenkomst is, met al zijn goederen verbindt de verbintenis van een derde uit te voeren, voor zover deze laatste niet zelf daaraan voldoet, het vanzelfsprekend is dat de borg op zijn beurt rechten kan doen gelden zo tegenover de schuldeiser als tegenover de schuldenaar;

dat inderdaad, waar de verplichting van de borg haar oorsprong en ontstaan vindt in het in gebreke blijven van de schuldenaar, de borg onbetwistbaar door de schuldenaar of zelfs door de schuldeiser van dit in gebreke blijven dient te worden verwittigd ten einde hem in de gelegenheid te stellen hetzij de op zich genomen verplichtingen uit te voeren, hetzij —

ingevolge de uitvoering zijner verplichting — als gesubrogeerde van de schuldeiser tegen de schuldenaar zelf op te treden;

Aangezien, waar de rechtspraak en rechtsleer algemeen aannemen dat de schuldeiser spijs het feit dat de borgstelling een ondergeschikt karakter vertoont, toch de borg kan aanspreken alvorens de hoofdschuldenaars zelf aan te pakken, nl. in geval de schuld opvorderbaar is geworden (Beltjens, Droit civ., T. X, V^o, Cautionnement, artikel 2021 en vgl.; Rép. prat. d. dr. belge, V^o, Cautionnement, T. I, n° 200, blz. 835), zij zich van elk commentaar onthouden nopens het recht van de schuldeiser de hoofdschuldenaar tot betaling aan te spreken of ten minste tegen deze uit te voeren zonder verwittiging of medeweten van de borg;

dat klaarblijkelijk dit recht aan de schuldeiser niet toekomt, vermits zulks als onoverkomelijk gevolg zou kunnen hebben dat de borg door dit buiten zijn weten optreden van de schuldeiser in de onmogelijkheid gesteld wordt het hem toekomend subrogatierecht naderhand uit te oefenen, o.m. voor het geval de schuldenaar door het optreden van de schuldeiser onvermogen mocht geworden zijn, hetgeen dan ook een krenking van het recht van de borg zou betekenen;

Aangezien uit geheel de procedure, die aan deze is voorafgegaan, ten genoegte van rechte blijkt dat verzoekster zich niet in het minst om de rechten van de borg heeft bekommerd en door haar optreden de rechten van deze laatste onbetwistbaar heeft gekrenkt, zelfs derwijze dat derde gedaagde niet meer in de mogelijkheid is ingevolge het onvermogen van de hoofdschuldenaar haar recht tegenover deze op enigerlei wijze uit te oefenen;

dat inderdaad verzoekster in heel deze aangelegenheid — een aanvang nemend bij het opstellen der akte van borgstelling dd. 31 December 1947 tot op het ogenblik der dagvaarding dd. 19 Mei 1952 — zich ten overstaan van derde gedaagde enkel en alleen beperkt heeft tot het schrijven van één enkele brief, nl. die van 5 Mei 1949 met aanhechting van een brief dd. 4 Mei 1949, gericht aan de hoofdschuldenaar, eerste gedaagde — brief, waarin dan nog maar enkel wordt gemeld dat verzoekster zich zou genoodzaakt zien beroep te doen op derde gedaagde voor het geval eerste gedaagde geen voldoening zou schenken : brief, die nooit door een verdere verwittiging of mededeling betrekkelijk tot het feit, dat eerste gedaagde inderdaad geen voldoening schonk, is gevolgd;

dat zij integendeel derde gedaagde onwetende heeft gelaten ten eerste van de nadien aan eerste en tweede gedaagde gestuurde aanmaningsbrieven dd. 5 Januari 1950 en 25 Februari 1950 en de geregistreerde deurwaardersaanmaning dd. 24 Maart 1950; ten tweede van de akte van inbeslagneming dd. 12 Maart 1951; ten derde van het verzoekschrift dd. 26 April 1951, aan de heer Voorzitter der Rechtbank gericht om de verkoping van het pand te bekomen, evenals het daarop volgende bevelschrift van de Voorzitter dd. 19 Mei 1951; ten vierde van de betekening van het verzoekschrift en van het bevelschrift dd. 26 April en 16 Juni 1951, en ten vijfde van de daarop volgende verkoping;

Aangezien verzoekster te dien opzichte ten onrechte opwerpt dat de brief van 4 Mei 49 volstond om derde gedaagde op het in gebreke blijven van eerste en tweede gedaagde te wijzen en deze zich dienvolgens maar op de hoogte had moeten houden van de handelingen van de hoofdschuldenaars door zich o.m. tot verzoekster te wenden;

dat inderdaad bij uitblijven van enige verdere verwittiging vanwege verzoekster — in acht genomen dat hoofdgedaagden na de aanmaning van 4 Mei 1949

nog betalingen schijnen gedaan te hebben, vermits in de geregistreerde deurwaardersaanmaning dd. 24 Maart 1950 enkel een bedrag van 4.620 frank voor achterstallige afkortingen op 1 Januari 1950 + 1.800 frank voor de afkortingen op 15 Januari, 15 Februari, 15 Maart 1950 wordt gevorderd (zij behouden intresten een achterstel van 7 + 3 maanden), zodat de bij brieven van 4 Mei 1959 gevraagde betaling sinds Januari 1949 tot op dat ogenblik blijken betaald te zijn — derde gedaagde terecht mocht aannemen dat de bedongen betalingen regelmatig geschieden;

dat ten andere — nog in de veronderstelling dat geen verdere betalingen zouden gedaan zijn, quod non — waar verzoekster zich genoodzaakt zag de hoofddedaagden opnieuw aan te manen tot voldoening van de bedongen betalingen, men zich terecht afvraagt waarom derde gedaagde als borg hiervan diende verstoken te blijven: te meer dat de verplichtingen van de borg slechts beginnen te lopen van het ogenblik dat de hoofdschuldenaar in gebreke blijft verder te betalen en derde gedaagde derhalve moest verwittigd worden van het feit dat de hoofdschuldenaars opnieuw verzuimden te betalen;

Aangezien verzoekster ten onrechte opwerpt dat haar geen verwijt kon treffen, vermits zij slechts verkocht heeft in uitvoering van een door de heer Voorzitter uitgevaardigd bevel, inhoudende toelating tot verkoop en aanstelling van de verkoper;

dat inderdaad, waar deze procedure normaal en regelmatig is geworden ten overstaan van de twee hoofdschuldenaars — doch dit bij uitblijven en buiten kennis van derde gedaagde — deze laatste door deze niet gehouden is en gerechtigd is alle aan de hoofdschuldenaars behorende excepties in te roepen (artikel 2036 B. W.);

Aangezien alle voornoemde gegevens ten genoegen van recht aantonen dat derde gedaagde terecht opwerpt dat zijn wezenlijkste rechten van borg gekrenkt zijn door het optreden van verzoekster;

Aangezien in die omstandigheden derde gedaagde terecht toepassing vraagt van artikel 2037 B. W., volgens hetwelke de borg van zijn verplichtingen dient ontslagen te worden, wanneer hij door toedoen van de schuldeiser zelf in de onmogelijkheid is gesteld om van zijn recht van in de plaatstreding gebruik te maken (exceptio cedendarum actionum);

dat ten deze genoegzaam blijkt dat de onmogelijkheid voortspruit uit een foutief optreden van verzoekster zelf, nl. door te verkopen en kosten te veroorzaken zonder de borg hiervan te verwittigen of in de mogelijkheid te stellen zelf te betalen en dan in de rechten van de schuldeiser te treden;

Aangezien de desbetreffende rechtsleer en rechtspraak eensluidend zijn en de desbetreffende zienswijze volgenderwijze kan worden samengevat: «daar de indeplaatsstelling gewoonlijk de voorwaarde is, welke de borg stelt om de verbintenis aan te gaan, is het vanzelfsprekend normaal en billijk dat de borg vrijgesteld wordt van elke verplichting, zo hij door een foutief optreden (en hiervoor volstaat een eenvoudige nalatigheid) van de schuldeiser in de onmogelijkheid wordt gesteld in de plaats te treden» (Rép. prat. d. dr. blge, V°, Cautionnement, T. I, n° 369, blz. 845; Laurent, n° 302; Guillouard, n° 233; Beltjens, Encyclopedie du dr. civ., T. IV, blz. 241-242).

Om deze redenen:

De Rechtbank maakt melding van de toepassing van artikel 2 van de wet van 15 Juni 1935;

Alle verdere of strijdige besluiten verwerpend als niet ter zake dienende;

Verklaart de vordering ontvankelijk ten aanzien van alle gedaagde partijen, doch enkel gegrond ten opzichte van eerste en tweede gedaagde;

Verklaart de vordering ten overstaan van derde gedaagde op grond van de «exceptio cedendarum actionum» ongegrond;

Veroordeelt derhalve eerste en tweede gedaagde hoofdelijk om aan verzoekster te betalen de som van 32.091 frank, vermeerderd met de overeengekomen intresten van 6 % sinds 19 Maart 1952 (in acht genomen dat zij zich onthouden van elk verweer betrekkelijk de in rekening gebrachte onkosten, welke zijn gemaakt vóór dit geding);

Veroordeelt eerste en tweede gedaagde daarenboven hoofdelijk tot de kosten van het geding, tot heden aan de zijde van verzoekster beraamd op 415 frank (zijnde de 2/3 van de kosten van dagvaarding dd. 19 en 20 Maart 1952, 80 frank rolzetting en 20 frank besluiten);

Stelt vast dat derde gedaagde door het toedoen van verzoekster niet meer in de rechten, hypotheeken en voorrechten van verzoekster tegen eerste en tweede gedaagde kan treden;

Ontslaat haar derhalve krachtens artikel 2037 B. W. van haar borgstelling en stelt haar buiten de zaak zonder kosten;

Legt de kosten van dagvaarding dd. 20 Maart 1952 ten laste van verzoekster en veroordeelt haar daarenboven tot de kosten van het geding, aan de zijde van derde gedaagde beraamd op 20 frank;

Verklaart het vonnis, behoudens de veroordeling in de kosten, uitvoerbaar niettegenstaande hoger beroep en zonder borgstelling.

VREDEGERECHT TE LEUVEN

2e Kanton. — 27 October 1953.

Rechter: M. Theunis.

Advocaten: Mrs Van Dessel en Anciaux.

Wegenverkeersongeval. — Slechte toestand van tramsporen en bestrating. — Onvoldoende voorzichtigheid van autobestuurder. — Gedeelde aansprakelijkheid van de N.M.V.B. en van de autobestuurder.

De N.M.V.B. is aansprakelijk voor de gevolgen van een verkeersongeval, dat te wijten is aan de slechte toestand van de tramsporen en van de bestrating, waarvan het onderhoud te haren laste komt. Daar de bestuurder van het verongelukte motorrijtuig, gezien de gladheid van de weg, echter niet voldoende voorzichtig en met beperkte snelheid gereden heeft, is ook hij voor één derde aansprakelijk.

E. Wesly t/ N.M.V.B.

Aangezien het ongeval hoofdzakelijk te wijten is aan het gebrek aan behoorlijk onderhoud van de tramsporen, welke verscheidene centimeter boven het straatvlak uitsteken en waarop eiser dan ook tengevolge van de nattigheid uitgeleden is;

Dat daarenboven ter plaatse de bestrating tussen en nevens de sporen, bestrating waarvan het onderhoud eveneens ten laste van verweerster is, in slechte toestand verkeerde;

Aangezien het algemeen bekend is dat deze wan-

toestand, die werkelijk een openbaar gevaar uitmaakt, te Leuven en omgeving reeds menig ongeval veroorzaakt heeft ;

Aangezien eiser zelf evenwel ook schuld heeft aan het gebeurde ;

Dat, gezien de gladheid van de weg, hij des te voorzichtiger en met beperkter snelheid diende te rijden, dat hij de uiterste rechterzijde van de rijweg moest houden en niet bewezen is dat tengevolge van een in « tweede positie » stilstaande vrachtwagen hij aan deze verplichting niet kon voldoen ;

Aangezien de aansprakelijkheid voor het ongeval tussen partijen kan worden verdeeld op grond van een derde deel voor eiser en twee derden voor weerster ;

Aangezien er geen geschil bestaat omtrent het bedrag der schade aan de auto van eiser (7.000 fr.) ;

Aangezien de onbruikbaarheid kan worden vastgesteld op acht dagen en 150 fr. per dag ;

.....

Vgl.: Vred. 1e Kanton Leuven, 4 December 1952, R.W. 1953-1954, 82.

OVERZICHT DER BELGISCHE WETGEVING

(1 Mei - 1 Juni 1954)

I. Staats- en Administratief Recht.

1. *Onderwijs. — Normaalscholen.* — Bij K.B. van 11 Maart 1954 (Stbl. 1 Mei 1954, 3.515) wordt de oprichting en de splitsing van klassen in het normaal onderwijs geregeld.

2. *Onderwijs. — Normaalscholen.* — Bij K.B. van 11 Maart 1954 (Stbl. 1 Mei 1954, 3.516) worden de voorwaarden inzake benoeming tot leraar in de bijzondere vakken aan de normaalscholen vastgesteld.

3. *Landsverdediging.* — Bij K.B. van 3 April 1954 (Stbl. 1 Mei 1954, 3.519) wordt een « oorlogskruis » ingesteld, dat toegekend wordt voor daden van dapperheid tegenover de vijand.

4. *Landsverdediging.* — Bij K.B. van 5 April 1954 (Stbl. 1 Mei 1954, 3.521) wordt de palm ingesteld, aan te brengen op het lint van de eretekens der nationale orden, van het militair ereteken of van het oorlogskruis, wegens oorlogsfeiten verleend.

5. *Rijksambtenaren. — Vrijstelling van examens.* — Bij K.B. van 10 April 1954 (Stbl. 2-3-4 Mei 1954, 3.547) worden de rijksambtenaren, die gemachtigd werden een openbaar ambt in de kolonie uit te oefenen, met inachtneming van bepaalde voorwaarden, geheel of gedeeltelijk van sommige overgangs- en bevorderingsexamens vrijgesteld.

6. *Statuut van burgerlijke weerstanders en werkweigeraars.* — Het K.B. van 10 April 1954 (Stbl. 2-3-4 Mei 1954, 3.549) wijzigd het K.B. van 29 Augustus 1953 betreffende de regeling van de samenstelling en de bevoegdheid der contrôle-commissies en de vast-

stelling van de procedure voor de toepassing van de besluitwet van 24 December 1946 houdende inrichting van het statuut der burgerlijke weerstanders en werkweigeraars, gewijzigd bij K.B. van 23 November 1953.

7. *Statuut der gedeporteerden tot verplichte tewerkstelling.* — Het K.B. van 10 April 1954 (Stbl. 2-3-4 Mei 1954, 3.550) vult het K.B. van 31 October 1953 aan betreffende de vaststelling van het van kracht worden der wet van 7 Juli 1953, houdende inrichting van het statuut der gedeporteerden tot verplichte tewerkstelling van de oorlog 1940-1945, tot regeling van de samenstelling der contrôle-commissies en van hun bevoegdheid en tot vaststelling van de procedure voor de toepassing van voornoemde wet.

8. *Vuurwapens. — Algemeen Reglement der proefbank te Luik.* — Het K.B. van 11 Maart 1954 (Stbl. 2-3-4 Mei 1954, 2.553) wijzigd het K.B. van 30 Juni 1924 houdende het Algemeen Reglement der proefbank voor vuurwapens gevestigd te Luik.

9. *Vreemdelingen. — Beroepskaart.* — Het M.B. van 11 Maart 1954 (Stbl. 2-3-4 Mei 1954, 3.561) wijzigd het M.B. van 17 December 1945, genomen in uitvoering van het K.B. van 16 November 1939, houdende reglementering van de beroepsbedrijvigheid der vreemdelingen en vaststelling van de voorwaarden en formaliteiten, waaraan het indienen van de aanvraag, het afgeven en het verlengen van de geldigheidsduur der beroepskaart onderworpen zijn.

10. *Dienst voor inspectie en economische onderzoeken.* — Het M.B. van 30 Maart 1954 (Stbl. 2-3-4 Mei 1954, 3.562) kent « rondreisvergoedingen » toe aan ambtenaren en beambten van de dienst voor inspectie en economische onderzoeken.

11. *Onderwijs. — Vaststelling der wedden van het personeel der rijksinrichtingen voor middelbaar onderwijs.* — Bij K.B. van 1 Maart 1954 (Stbl. 5 Mei 1954, 3.609) wordt het K.B. van 25 April 1929, houdende de coördinatie van de bepalingen betreffende de vaststelling van de wedden der leden van het onderwijzend en administratief personeel der rijksinrichtingen voor middelbaar onderwijs, aangevuld.

12. *Kinderbescherming.* — Bij K.B. van 6 April 1954 (Stbl. 5 Mei 1954, 3.610) wordt het kader der vaste afgevaardigden ter kinderbebescherming gewijzigd.

13. *Financiën. — Lening door de regie van telegraaf en telefoon.* — Bij M.B. van 15 April 1954 (Stbl. 5 Mei 1954, 3.612) worden de uitgiftemodaliteiten van een door de regie van telegraaf en telefoon onder 's rijks waarborg te sluiten lening, groot 1.400.000.000 bepaald.

14. *Burgerlijke weerstanders, weerstanders door de sluikpers en werkweigeraars.* — Bij M.B. van 6 April 1954 (Stbl. 6 Mei 1954, 3.627) worden de M.Besluiten van 5 Juli 1950 tot instelling van de kaarten van burgerlijk weerstander, van weerstander door de sluikpers en van werkweigeraar, gewijzigd.

15. *Landsverdediging. — Werving van officieren.* — Bij K.B. van 29 April 1954 (Stbl. 6 Mei 1954, 3.641) worden de voorwaarden en formaliteiten betreffende de werving van officieren van het actief kader, langs het kader, vastgesteld.

16. *Zeewezen. — Organiek kader van het bestuur.* — Bij K.B. van 1 April 1954 (Stbl. 6 Mei 1954, 3.649)

wordt het organiek kader van het bestuur van het zeewezen gewijzigd.

17. *Landbouw*. — Bij K.B. van 10 April 1954 (Stbl. 8 Mei 1954, 3.701) worden maatregelen voorgeschreven betreffende de verdelging van de muscusrat.

18. *Ministerie van Binnenlandse Zaken*. — *Vaststelling van de weddeschalen*. — Bij K.B. van 10 April 1954 (Stbl. 8 Mei 1954, 3.703) worden de weddeschalen verbonden aan de bijzondere graden bij het Ministerie van Binnenlandse Zaken, vastgesteld.

19. *Landbouw*. — Bij M.B. van 1 Mei 1954 (Stbl. 9 Mei 1954, 3.722) wordt het bedrag der premiën toegekend aan de instellingen die uit Belgische melk zekere melkderivaten voortbrengen, vastgesteld.

20. *Ministerie van Koloniën*. — *Graden*. — Bij K.B. van 10 April 1954 (Stbl. 12 Mei 1954, 3.782) worden de benamingen van sommige graden bij het Ministerie van Koloniën door andere vervangen.

21. *Ministerie van Economische Zaken en Middenstand*. — *Graden*. — Bij K.B. van 10 April 1954 (Stbl. 12 Mei 1954, 3.785) worden de benamingen van sommige graden van het Ministerie van Economische Zaken en Middenstand door andere vervangen.

22. *Ministerie van Economische Zaken en Middenstand*. — *Vaststelling van de weddeschalen*. — Het K.B. van 10 April 1954 (Stbl. 12 Mei 1954, 3.786) stelt de schalen verbonden aan de bijzondere graden bij het Ministerie van Economische Zaken en Middenstand vast.

23. *Ministerie van Verkeerswezen*. — *Vaststelling van de weddeschalen*. — Bij K.B. van 10 April 1954 (Stbl. 12 Mei 1954, 3.792) wordt het K.B. van 27 Januari 1954 tot vaststelling van de schalen verbonden aan de bijzondere graden bij het Ministerie van Verkeerswezen, gewijzigd.

24. *Dienst voor onderlinge hulpverlening*. — Bij M.B. van 30 April 1954 (Stbl. 13 Mei 1954, 3.808) wordt het M.B. waarbij de liquidatie van de dienst voor onderlinge hulpverlening aan twee vereffenaars wordt toevertrouwd, opgeheven. Er wordt een einde gemaakt aan het mandaat van de vereffenaar der voorraden. Alleen de vereffenaar van de verzoeningsdienst zet zijn opdracht voort onder bepaalde voorwaarden en wordt bovendien belast met de verrichtingen die voortspruiten uit de afsluiting van de liquidatie der andere werkzaamheden van de dienst.

25. *Ministerie van Binnenlandse Zaken*. — *Graden*. — Bij K.B. van 10 April 1954 (Stbl. 13 Mei 1954, 3.817) wordt de benaming van sommige graden bij het Ministerie van Binnenlandse Zaken, door een andere vervangen.

26. *Herstelpensioenen voor de burgerlijke slachtoffers van de oorlog 1940-1945*. — Bij K.B. van 8 April 1954 (Stbl. 13 Mei 1954, 3.825) wordt de coëfficiënt bedoeld bij de artt. 6 § 1, 13 § 1, 14 § 2, 15 § 1 van de wet van 15 Maart 1954 betreffende de herstelpensioenen voor de burgerlijke slachtoffers van de oorlog 1940-1945 en hun rechthebbenden, bepaald op 2,25.

27. *Ministerie van Koloniën*. — *Oprichting van een Sociale Dienst*. — Bij K.B. van 5 April 1954 (Stbl. 14

Mei 1954, 3.845) verleent toelating aan de V.Z.W.D. « Belgisch Instituut voor Normalisatie » de door haar als gelijkvormigheid gebruikte merken als gemeenschappelijke merken te deponeren.

29. *Volksgezondheid*. — *Fonds tot bestrijding der tuberculose*. — Bij K.B. van 9 April 1954 (Stbl. 14 Mei 1954, 3.846) wordt het Regentsbesluit van 19 Mei 1949 houdende vaststelling van de modaliteiten van toekenning van subsidies ten laste van het Fonds tot krachtadiger bestrijding van de tuberculose, gewijzigd.

30. *Internationale Arbeidsorganisatie*. — De wet van 22 Maart 1954 (Stbl. 15 Mei 1954, 3.862) keurt de akte van wijziging van het statuut der internationale arbeidsorganisatie te Genève op 25 Juni 1953 door de Algemene Conferentie der Internationale Arbeidsorganisatie aangenomen, goed.

31. *Ontbinding van de Kamers*. — *Gevolgen t.o.v. de vroeger ingediende wetsontwerpen betreffende de begroting*. — Krachtens de wet van 15 Mei 1954 (Stbl. 17-18 Mei 1954, 3.926) blijven, in afwijking van art. 1 van de wet van 1 Juli 1893 betreffende de gevolgen van de ontbinding van de Kamers t.o.v. de vroeger ingediende wetsontwerpen, de wetsontwerpen betreffende de begrotingen voor het dienstjaar 1954 bij de Kamers aanhangig.

32. *Arbeidsbemiddelingsbureau's en verlenen van subsidies*. — Het M.B. van 1 April 1954 (Stbl. 17-18 Mei 1954, 3.927) wijzigt het M.B. van 15 Juni 1945 betreffende de erkenning van de kosteloze particuliere arbeidsbemiddelingsbureau's en het verlenen van subsidies.

33. *Landsverdediging*. — *Diensttijd*. — Krachtens K.B. van 15 Mei 1954 (Stbl. 17-18 Mei 1954, 3.940) worden de dienstplichtigen behorende tot de klasse 1952 en tot de volgende klassen met onbepaald verlof gestuurd na het verstrijken van de 18 maanden werkelijke dienst.

34. *Politiereglement voor de exploitatie van de autobusdiensten*. — Het K.B. van 10 April 1954 (Stbl. 17-18 Mei 1954, 3.942) wijzigt het Regentsbesluit van 31 Maart 1947 betreffende het toezicht en houdende het politiereglement voor de exploitatie van de openbare autobusdiensten, de bijzondere autobusdiensten en de autocardiensten.

35. *Vervoer van zaken door middel van motorvoertuigen*. — *Bevoegdheid van de ambtenaren van het bestuur der douanen en accijnzen*. — Bij M.B. van 10 April 1954 (Stbl. 17-18 Mei 1954, 3.942) wordt aan de ambtenaren en beambten van het bestuur der douanen en accijnzen bevoegdheid verleend om toezicht te houden op de uitvoering van de bepalingen van het K.B. van 5 Maart 1936 houdende regeling van het vervoer van zaken door middel van motorvoertuigen.

36. *Rijksinstelling voor geesteszieken*. — *Graad van geneesheer-diensthoofd*. — Bij K.B. van 10 April 1954 (Stbl. 19 Mei 1954, 3.965) worden de modaliteiten voor de bevordering tot de graad van geneesheer-diensthoofd bij een rijksinstelling voor geesteszieken, vastgesteld.

37. *Internationaal Verdrag*. — De wet van 5 Maart 1954 (Stbl. 20 Mei 1954, 4.006) keurt het protocol nopens de rechtspositie van internationale hoofdkwartieren, ingesteld krachtens het Noord-Atlantisch Verdrag,

ondertekend op 28 Augustus 1952 te Parijs, alsmede de verklaring tussen de Belgische, Luxemburgse en Nederlandse regeringen, ondertekend op 20 Juni 1953 te Brussel, goed.

38. *Oorlogsschade. — Subsidie-verlening aan de coöperatieven.* — Het K. B. van 10 April 1954 (Stbl. 20 Mei 1954, 4.014) wijzigt het Regentsbesluit van 23 Maart 1949 tot regeling van de subsidie-verlening aan de coöperatieven voor het herstel der oorlogsschade aan private goederen.

39. *Ministerieel Comité voor Economische Coördinatie.* — Bij K. B. van 18 Mei 1954 (Stbl. 21 Mei 1954, 4.030) wordt het Regentsbesluit van 1 Mei 1947, betreffende de instelling van een Ministerieel Comité voor Economische Coördinatie, gewijzigd.

40. *Scheepvaart. — Akkoord tussen België en Nederland betreffende de voorlopige verhoging der loodsgelden op de Schelde.* — In het Stbl. van 21 Mei 1954 (4.031) verscheen de tekst van het akkoord tussen België en Nederland betreffende de voorlopige verhoging der loodsgelden op de Schelde, afgesloten door wisseling van brieven, gedateerd Brussel 25 September, 9 en 14 November 1951 (zie Stbl. van 10 Februari 1952) en het akkoord tot verlenging, gesloten door wisseling van brieven gedagtekend op 24 December 1953 te 's Gravenhage.

41. *Ziekenkassen van Eupen, Malmedy en Sankt-Vith. — Vereffening* — Bij K. B. van 13 Maart 1954 (Stbl. 22 Mei 1954, 4.053) worden de vereffeningsmodaliteiten van de ziekenkassen van Eupen, Malmedy en Sankt-Vith vastgesteld.

42. *Verdrag tussen België en Nederland. — Uitkeringen bij werkloosheid.* — In het Stbl. van 23 Mei 1954 (4.135) verscheen de tekst van het akkoord tussen België en Nederland inzake uitkeringen bij werkloosheid in uitvoering van het verdrag ondertekend te 's Gravenhage op 29 Augustus 1947 tussen België en Nederland betreffende de toepassing der wederzijdse wetgeving op het stuk der sociale verzekering ondertekend op 27 Januari 1954 te Brussel.

43. *Nationale Arbeidsraad. — Bedrag der vergoedingen.* — Het K. B. van 10 April 1954 (Stbl. 23 Mei 1954, 4.138) stelt het presentiegeld, de verplaatsings- en verblijfsvergoedingen voor de voorzitter en de leden van de raad van het uitvoerend dagelijks bestuur en van de commissies van de nationale arbeidsraad, alsmede voor de technici die worden geraadpleegd, vast.

44. *Openbare fondsen- en wisselbeurs te Brussel.* — Het K. B. van 14 Mei 1954 (Stbl. 23 Mei 1954, 4.143) keurt de wijzigingen van de verordening op de openbare fondsen- en wisselbeurs te Brussel, goed.

45. *Verblijfsbelasting. — Vrijstelling ten voordele van de in België verblijvende Franse onderhorigen.* — Bij K. B. van 5 Mei 1954 (Stbl. 24-25 Mei 1954, 4.170) wordt de inwerkingtreding van het K. B. van 22 October 1953, houdende vrijstelling van de verblijfsbelasting ten voordele van de in België verblijvende Franse onderhorigen, bepaald op 7 October 1953.

46. *Onderwijs. — Vaststelling van de bezoldigingschalen van het personeel van het erkend technisch en landbouwonderwijs.* — Bij K. B. van 4 Februari 1954 (Stbl. 24-25 Mei 1954, 4.174) worden de bezoldigings-

schalen van het meesters- vak- en dienstponeel van het erkend technisch en landbouwonderwijs welke tot grondslag dienen voor de berekening van de Staats-toelagen, vastgesteld.

47. *Herdiscontering- en waarborginstituut.* — Bij K. B. van 14 Mei 1954 (Stbl. 24-25 Mei 1954, 4.181) worden de wijzigingen aan de statuten van het herdiscontering- en waarborginstituut goedgekeurd.

48. *Financiën. — Lening door de Nationale Maatschappij voor Goedkope Woningen en Woonvertrekken.* — Bij K. B. van 6 Mei 1954 (Stbl. 26 Mei 1954, 4.222) wordt de nationale maatschappij voor goedkope woningen en woonvertrekken gemachtigd, onder Staatswaarborg, een lening van 2 milliard aan te gaan.

49. *Centrum voor wetenschappelijk en technisch onderzoek der groenten-conserven en aanverwante industrieën.* — Bij K. B. van 15 Mei 1954 (Stbl. 27 Mei 1954, 4.242) worden de wijzigingen aan de statuten van het centrum voor wetenschappelijk en technisch onderzoek der groentenconserven en aanverwante industrieën goedgekeurd, terwijl het K. B. van 28 October 1952, waarbij het verzoekschrift tot het erkennen van het centrum voor wetenschappelijk en technisch onderzoek der groentenconserven en aanverwante industrieën wordt ingewilligd, gewijzigd wordt.

50. *Financiën. — Koloniale schuld 4¼ t.h. 1954-1974.* — Bij K. B. van 13 Mei 1954 (Stbl. 28-29 Mei 1954, 4.264) worden de modaliteiten der aflossing van de lening Koloniale Schuld 4¼ t.h. 1954-1974 uitgegeven in België, vastgesteld.

51. *Onderwijs. — Sint-Aloysius-handelshogeschool te Brussel.* — Bij K. B. van 5 April 1954 (Stbl. 30 Mei 1954, 4.309) wordt de afdeling « Handelshogeschool, specialiteit: Handels- en administratieve wetenschappen » van de inrichting « Sint Aloysius-handelshogeschool » erkend om met ingang van het academisch jaar 1953-1954 de titel uit te reiken, onder de voorwaarden voorzien bij K. B. van 17 September 1934, van licentiaat in de handels- en administratieve wetenschappen.

52. *Onderwijs. — Koninklijke Commissie voor geschiedenis.* — Bij K. B. van 10 Februari 1954 (Stbl. 31 Mei - 1 Juni 1954, 4.341) worden de samenstelling en de werking van de Koninklijke Commissie voor geschiedenis, opgericht bij K. B. van 22 Juli 1834, bepaald. Deze commissie heeft tot opdracht, zowel de verhalende als de diplomatieke bronnen met betrekking tot de geschiedenis van België op te sporen, uit te geven en te onderzoeken, kritische studiën over deze bronnen te publiceren, de chronologische tabel der oorkonden en diploma's te laten verschijnen en werkinstrumenten ter beschikking van de historici te stellen.

53. *Paleis van academiën. — Toelagen aan personeel.* — Bij K. B. van 16 Februari 1954 (Stbl. 31 Mei - 1 Juni 1954, 4.343) worden toelagen verleend aan het personeel in dienst op het paleis der academiën, dat verplicht wordt bijkomende prestaties te verrichten.

54. *Kinderbescherming. — Benoeming van vaste afgevaardigden.* — Bij K. B. van 27 Maart 1954 (Stbl. 31 Mei - 1 Juni 1954, 4.344) worden de voorwaarden bepaald waaronder de vaste afgevaardigden ter kindbescherming in tijdelijke dienst, vast kunnen worden benoemd.

II. Arbeidsrecht en Maatschappelijk Hulpbetoon

55. *Jaarlijks verlof der loontrekkende arbeiders.* — Bij K. B. van 31 Maart 1954 (Stbl. 5 Mei 1954, 3.607) wordt het Regentsbesluit van 19 Juli 1949 betreffende het jaarlijks verlof der loontrekkende arbeiders gewijzigd.

56. *Jaarlijks verlof der loontrekkende arbeiders.* — Bij M. B. van 30 Maart 1954 (Stbl. 5 Mei 1954, 3.608) wordt het fictief loon bepaald voor de dagen arbeidsonderbreking die met dagen werkelijke arbeid gelijkgesteld zijn door de wetgeving betreffende het jaarlijks verlof der loonarbeiders.

57. *Verplichte verzekering tegen ziekte en invaliditeit.* — Het M. B. van 8 April 1954 (Stbl. 6 Mei 1954, 3.632) stelt de schalen van de erelonen en de terugbetalingen voor gezondheidszorgen inzake verplichte verzekering tegen ziekte en invaliditeit vast.

58. *Sociale Voorzorg en Sociale Zekerheid.* — *Commissie voor Advies inzake statistieken.* — Het M. B. van 24 Maart 1954 (Stbl. 8 Mei 1954, 3.688) wijzigt het M. B. van 31 Mei 1950 tot oprichting van een Commissie voor advies inzake statistieken betreffende sociale voorzorg en sociale zekerheid.

59. *Jaarlijks verlof van mijnwerkers.* — Bij K. B. van 10 April 1954 (Stbl. 9 Mei 1954, 3.718) worden, inzake het jaarlijks verlof van de mijnwerkers en gelijkgestelden, en met dagen werkelijke arbeid gelijk te stellen dagen arbeidsonderbreking en de voorwaarden waaronder deze in aanmerking worden genomen, vastgesteld.

60. *Sociale Voorzorg.* — *Werklozen.* — Bij M. B. van 23 Maart 1954 (Stbl. 13 Mei 1954, 3.815) worden bepaalde voordelen aan werklozen, die vakherbscholing genieten, toegekend.

61. *Door arbeidsongevallen getroffen zeelieden.* — *Toekenning van toelagen.* — Bij K. B. van 10 April 1954 (Stbl. 14 Mei 1954, 3.838) worden toelagen verleend aan sommige categoriën van door arbeidsongevallen getroffen zeelieden.

62. *Gezinsverlofgeld 1954.* — Bij K. B. van 10 April 1954 (Stbl. 15 Mei 1954, 3.868) worden de voorwaarden om van een bijkomend verlofgeld, genaamd « Gezinsverlofgeld », voor het jaar 1954 te genieten, vastgesteld.

63. *Jaarlijks verlof.* — Het K. B. van 10 April 1954 (Stbl. 15 Mei 1954, 3.869) wijzigt het Regentsbesluit van 19 Juli 1949 betreffende het jaarlijks verlof der loontrekkende arbeiders.

64. *Maatschappelijke Zekerheid.* — *Bijdragen door de reders aan de gemeenschappelijke Kas voor de koopvaardij.* — Bij K. B. van 10 April 1954 (Stbl. 17-18 Mei 1954, 3.932) worden de bijdragen, welke door de reders verschuldigd zijn aan de gemeenschappelijke Kas voor de koopvaardij, vastgesteld.

65. *Maatschappelijke Zekerheid.* — *Voedingsbedrijven.* — Bij K. B. van 10 Mei 1954 (Stbl. 17-18 Mei 1954, 3.933) wordt aan de ondernemingen, die behoren tot de bevoegdheid van het nationaal paritair comité van

de voedingsbedrijven, machtiging verleend om een arbeidsregime met Zaterdagmiddagrust in te stellen.

66. *Gezinsvergoedingskas van het Nationaal Verbond der landbouw-beroepsverenigingen van België.* — Bij K. B. van 26 Maart 1954 (Stbl. 22 Mei 1954, 4.045) worden de wijzigingen aan de statuten van de gezinsvergoedingskas van het Nationaal Verbond der landbouw-beroepsverenigingen van België, gevestigd te Brussel, goedgekeurd.

67. *Bureau's voor arbeidsbemiddeling tegen betaling.* — Het K. B. van 10 April 1954 (Stbl. 24-25 Mei 1954, 4.166) regelt de exploitatie van de bureau's voor arbeidsbemiddeling tegen betaling. Onder « bureau voor arbeidsbemiddeling tegen betaling » moet worden verstaan elke particuliere onderneming, die aan een werknemer een dienstbetrekking verschaft en voor haar bemiddeling ofwel aan de werkgever, ofwel aan de werknemer, beloning in welke vorm ook vraagt. Het is verboden bureau's voor arbeidsbemiddeling tegen betaling te exploiteren. Zijn echter mits bepaalde voorwaarden toegelaten :

1) de ondernemingen die behulpzaam zijn in het plaatsen van dienstboden en huisbedienden, musici en schouwburg-, concert-, music-hall-, café-concert- en circusartisten ;

2) de kunstagentschappen en de impressario's, die niet uitsluitend de belangen van één kunstenaar of van één kunstgezelschap, behartigen ;

3) de bemiddelaars voor de plaatsing van landbouwarbeiders, die in 1945 een vergunning bekomen hebben en die zich sedertdien aan de reglementering en aan de daaruit voortvloeiende contrôle onderworpen hebben.

De exploitatievergunning geldt voor één jaar. De vernieuwing ervan moet aan de Minister van arbeid en sociale voorzorg worden gevraagd in de vormen en binnen de termijnen welke hij vaststelt.

De vergunning is persoonlijk en kan, onder om het even welke vorm, niet worden overgedragen. De vergunning wordt aan bepaalde personen geweigerd, terwijl zij om bepaalde redenen door de Minister van arbeid en sociale voorzorg kan worden ingetrokken.

Strafbepalingen zijn voorzien voor degenen die zonder regelmatige vergunning een bureau voor arbeidsbemiddeling tegen betaling exploiteren of een commissieloon heffen buiten de bij toepassing van dit besluit gestelde grenzen. De uitbaters van de bureau's zijn burgerrechtelijk aansprakelijk voor het betalen van de boeten uitgesproken ten laste van hun aangestelden of lasthebbers, die met een functie van toezicht of leiding zijn belast. Zij moeten een waarborg deponeren waarvan het bedrag door de Minister van Arbeid en Sociale Voorzorg wordt bepaald.

68. *Werklozencontrôle.* — Bij M. B. van 17 April 1954 (Stbl. 28-29 Mei 1954, 4.263) wordt het M. B. van 13 Juni 1945 (Stbl. 25-26 Juni 1945) betreffende de werklozencontrôle gewijzigd.

69. *Verdrag tussen België en Nederland.* — *Uitkeringen bij werkloosheid.* — Zie nr 42.

III. Economisch beheer

70. *Reglementering van de koffiepijzen.* — Bij M. B. van 29 April 1954 (Stbl. 1 Mei 1954, 3.514) worden

de koffieprijsen gereguleerd. Strafsancties zijn voorzien.

71. *Leurhandel*. — Het M.B. van 11 Maart 1954 (Stbl. 2-3-4 Mei 1954, 3.561) wijzigt het M.B. van 20 October 1951 betreffende de uitvoering van het K.B. van 28 November 1939, houdende reglementering van de leurhandel.

72. *Economische Zaken*. — *Oprichting van bedrijfsraden voor metaal, textiel, kleding, visserij en bouwbedrijf*. — Het K.B. van 5 April 1954 (Stbl. 9 Mei 1954, 3.727) wijzigt de K. Besluiten dd. 18 Januari en 4 December 1951, houdende oprichting van de bedrijfsraden voor het metaal-, textiel-, kleding-, bouw- en visserijbedrijf.

73. *Tabak*. — *Fiscaal regime*. — De wet van 8 Maart 1954 (Stbl. 13 Mei 1954, 3.806) wijzigt het fiscaal regime van tabak.

74. *Economische Zaken*. — *Verdeling der inlandse tarwe*. — Bij K.B. van 24 Mei 1954 (Stbl. 30 Mei 1954, 4.314) worden maatregelen getroffen betreffende de verdeling der inlandse tarwe.

M. Boonen.

MEDEDELINGEN

VRIJE UNIVERSITEIT TE BRUSSEL

De Vrije Universiteit kondigt de vacatie aan van de cursussen :

Administratief recht;
Beginselen van publiek- en administratief recht;
Grondige studie van administratiefrechtelijke vraagstukken.
Algemene staatsleer.

De aanvragen der kandidaten dienen met curriculum vitae toegezonden te worden vóór 18 Juni 1954 aan de heer Rector der Universiteit, Franklin Rooseveltlaan 50.

TIJDSCHRIFTEN

Omnilegie - nr. 4 - April 1954.

Tijdschrift voor Notarissen - nr. 5 - Mei 1954.

R. Rens, Ereloon - Wanneer dienen toegepast te worden het ereloon van nr 47 eerste alinea, van nr 47 laatste alinea en van nr 54 2°, van artikel 17 van het K. B. van 16 December 1950 ? - Rechtspraak.

Nederlands Juristenblad - afl. 23 - 5 Juni 1954.

Mr J. H. Blaauw : Het bewijs van iemands overlijden (1). — Mr C. J. Heemskerk : De groene tafel. — Mr M. L. D. van Walsem, (verkorte) uittreksels van geboorte-akten. — Mr J. G. de Jong : De advocaat als gemachtigde bij Hinderwetberoepen.

Weekblad voor Privaatrecht, Notaris-ambt en Registratie - nr 4350 - 5 Juni 1954.

Y. D. C. van Duyn : Wijziging van de Inkomsten-, Vermogens- en Vennootschapsbelastingen (II, slot). — M. J. Schijns : Posthume inkomsten en vruchtgebruik, m.o.m. Y. D. C. van Duyn. — Mr A. G. Lubbers Jr., Overzicht der Nederlandse Rechtspraak, Bewijs en verjaring (III).

Journal des Tribunaux - n° 4026 - 6 juin 1954.

Hubert Vanparrys : Les pratiques de dumping et le commerce international. — Jurisprudence.

Revue Pratique du Notariat Belge - 2375e livr. - mai 1954.

L. Fredericq : La loi du 10 novembre 1953 concernant la modification des droits sociaux et le remplacement de titres d'une catégorie par ceux d'une autre, dans les sociétés anonymes.

Recueil Général de l'enregistrement et du notariat : juin 1954.

Ed. Thiry : Copropriété et propriété de maisons divisées en appartements. — Enregistrement. — Succession.

Répertoire fiscal - janvier 1954 - n° 1.

Robert Roelandt : Une ABSL, ou une fondation, propriétaire d'immeubles, sera-t-elle exonérée du paiement de la contribution foncière, concernant les immeubles qu'elle a donnés à bail ? — J. Lorphevre : Le droit d'enregistrement relatif aux sociétés étrangères opérant en Belgique la notion (siège quelconque d'opérations).

Revue Générale des Assurances et des Responsabilités - n° 4 - avril 1954.

M. André-Gilbert Gillieaux : Les problèmes des virages aux jonctions. - Jurisprudence.

VLAAMSE JURISTEN,

Abonneert U op het "Rechtskundig Weekblad"